

PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS

(otrā palāta)

2004. gada 8. jūlijā *

Lieta T-44/00

Mannesmannröhren-Werke AG, Milheimā pie Rūras [*Mülheim an der Ruhr*] (Vācija), ko pārstāv M. Klusmans [*M. Klusmann*], advokāts, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītājs,

pret

Eiropas Kopienų Komisiju, ko pārstāv M. Ērharts [*M. Erhart*] un A. Velans [*A. Whelan*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

par Komisijas 1999. gada 8. decembra Lēmuma 2003/382/EK par EK līguma 81. panta piemērošanu (lieta IV/E-1/35.860-B — bezšuvju tērauda caurules) (OV 2003, L 140, 1. lpp.) atcelšanu vai, pakārtoti, par prasītājam uzliktā naudas soda samazināšanu.

* Tiesvedības valoda — vācu.

EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANCES TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs N. Dž. Forvuds [*N. J. Forwood*], tiesneši J. Pirungs [*J. Pirrung*] un A. V. H. Meijs [*A. W. H. Meij*],

sekretārs J. Plingerss [*J. Plingers*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdes 2003. gada 19., 20. un 21. martā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Fakti un process¹

- 1 Lieta attiecas uz Komisijas 1999. gada 8. decembra Lēmumu 2003/382/EK par EK līguma 81. panta piemērošanu (lieta IV/E-1/35.860-B bezšuvju tērauda caurules) (OV 2003, L 140, 1. lpp., turpmāk tekstā — “Apstrīdētais lēmums”).

¹ — Šeit nav ietverta šī sprieduma prāvas priekšvēsture. Tā ir atspoguļota Pirmās instances tiesas 2004. gada 8. jūlija spriedumā lietā *JFE Engineering u.c./Komisija*, T-67/00, T-68/00, T-71/00 un T-78/00, Krājums, II-2501. lpp. vēl nav publicēts, 2.–33. punkta.

Process Pirmās instances tiesā

- 34 Ar septiņiem prasības pieteikumiem, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegti no 2000. gada 28. februāra līdz 3. aprīlim, *Mannesmann, Corus, Dalmine, NKK Corp., Nippon, Kawasaki* un *Sumitomo* cēla šo prasību atcelt Apstrīdēto lēmumu.
- 35 Ar 2002. gada 18. jūnija rīkojumu pēc lietas dalībnieku uzklausišanas tika nolemts apvienot šīs septiņas lietas mutvārdu procesa mērķiem atbilstoši Pirmās instances tiesas Reglamenta 50. pantam. Pēc lietu apvienošanas šiem septiņiem prasītājiem bija iespēja Pirmās instances tiesas kancelejā iepazīties ar šīs procedūras lietas materiāliem. Tika veikti arī procesa organizatoriskie pasākumi.
- 36 Pēc tiesneša referenta ziņojuma Pirmās instances tiesa (otrā palāta) nolēma sākt mutvārdu procesu. Tika uzklausi lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un viņu atbildes uz jautājumiem, ko Pirmās instances tiesa uzdeva tiesas sēdes laikā 2003. gada 19., 20. un 21. martā.

Lietas dalībnieku prasījumi

- 37 Prasītāja prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

- atcelt Apstrīdēto lēmumu;

- pakārtoti, samazināt tam uzliktā naudas soda apmēru;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

38 Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— prasību noraidīt;

— piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par prasību atcelt Apstrīdēto lēmumu

39 Sava prasījuma atcelt lēmumu pamatošanai prasītājs, pirmkārt, izvirza virkni pamatu, ar kuriem tas apstrīd administratīvās procedūras likumību. Prasītājs tālāk apgalvo, ka sakarā ar to, ka Komisija no likuma viedokļa nav pietiekami pierādījusi ne Apstrīdētā lēmuma 1. pantā, ne 2. pantā konstatētos pārkāpumus, tā ir pārkāpusi EK līguma 81. pantu.

Izvirzītie procesuālie pamati

Par tiesību uz aizstāvību pārkāpumu saistībā ar to, ka Komisija prasītājam ir atteikusi pieeju konkrētiem lietas materiāliem

— Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti

40 Prasītājs apgalvo, ka tam nebija pieejami visi administratīvās procedūras lietas materiāli. Komisija tam nav atļāvusi iepazīties ar UEBTA Uzraudzības iestādes

nosūtītajiem dokumentiem, norādot uz šo dokumentu iekšējai lietošanai paredzēto raksturu, neko sīkāk nepaskaidrojot un neļaujot izpētīt to saturu. *Mannesmann* uzskata, ka tādējādi tam ir liegts izmantot zināmus attaisnojošus dokumentus.

- 41 Bez tam *Mannesmann* kritizē Komisiju, ka tā nav ievērojusi procedūru, kas noteikta Komisijas Paziņojuma [Nr.] 97/C-23/03 II A punktā par iekšējās procedūras noteikumiem, izskatot lūgumus par pieeju lietas materiāliem, piemērojot EK līguma [81.] un [82.] pantu, EOTK līguma 65. un 66. pantu un Padomes Regulu Nr. 4064/89/EEK (OV 1997, C 23, 3. lpp., turpmāk tekstā — “paziņojums par pieeju lietas materiāliem”). Saskaņā ar šo paziņojumu uzklaušīšanas amatpersonas pienākums ir pārbaudīt lietas materiālu dokumentu klasifikāciju un vajadzības gadījumā pārliecināties, vai dokumenti ir pareizi klasificēti kā iekšējās lietošanas dokumenti. Šāds kontroles pienākums pastāv neatkarīgi no uzņēmumu izrādītās iniciatīvas. *Mannesmann* tādējādi uzskata, ka tas nevar noteikt, vai PI un administratīvās lietas materiāli ietver visus attaisnojošos pierādījumus.

- 42 Turklāt *Mannesmann* kritizē Komisiju, ka tā nav tam darījusi zināmu sarakstu ar visiem dokumentiem, kas atrodami lietas materiālos, kas tādējādi ļautu pieprasīt pieeju konkrētiem dokumentiem (Pirmās instances tiesas 1995. gada 29. jūnija spriedums lietā T-30/91 *Solvay*/Komisija, *Recueil*, II-1775. lpp., 89. un 93.–95. punkts, un lietā T-36/91 *ICI*/Komisija, *Recueil*, II-1847. lpp., 99. un 103.–105. punkts). Komisijai turklāt esot pienākums šajā sarakstā identificēt dokumentus, kam ir iekšējās lietošanas raksturs (Pirmās instances tiesas 2000. gada 15. marta spriedums apvienotajās lietās T-25/95, T-26/95, T-30/95 — T-32/95, T-34/95 — T-39/95, T-42/95 — T-46/95, T-48/95, T-50/95 — T-65/95, T-68/95 — T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 un T-104/95 *Cimenteries CBR* u.c./Komisija, saukts “Cements”, *Recueil*, II-491. lpp., 168. un 186. punkts). Komisija tādējādi esot pārkāpusi tiesības uz aizstāvību. Šāds pārkāpums nevar tikt noregulēts Pirmās instances tiesā (iepriekš minētais spriedums *Solvay*/Komisija, 98. punkts).

- 43 Tiesas sēdē *Mannesmann* ar analogijas palīdzību balstījās uz Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regulu Nr. 1049/2001/EK par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV 2001, L 145, 43. lpp.).
- 44 Komisija atbild, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tai nav pienākuma dot pieeju saviem iekšējās lietošanas dokumentiem (Pirmās instances tiesas 1991. gada 17. decembra spriedums lietā T-7/89 *Hercules Chemicals*/Komisija, *Recueil*, II-1711. lpp., 54. punkts; 1993. gada 1. aprīļa spriedums lietā T-65/89 *BPB Industries* un *British Gypsum*/Komisija, *Recueil*, II-389. lpp., un iepriekš 42. punktā minētais spriedums lietā “Cements”, 420. punkts). Šos dokumentus to rakstura dēļ nevar izmantot kā pārskāpuma pierādījumus (skat. paziņojuma par pieeju lietas materiāliem I A 3. punktu). Katrā ziņā *Mannesmann* nav pierādījis, ka Apstrīdētais lēmums būtu balstīts uz dokumentiem, kas tam nebija pieejami.
- 45 Komisija uzskata, ka nav šaubu, ka minētie dokumenti ir klasificējami kā iekšējās lietošanas dokumenti. Saskaņā ar paziņojuma par pieeju lietas materiāliem II A. 2. punkta c) apakšpunktu Komisijas sarakste ar citu publisku institūciju, tādu kā EBTA Uzraudzības iestādi, ir iekšējs dokuments.
- 46 Par uzklaušanās amatpersonas pienākuma pārbaudīt lietas materiālos atrodošos dokumentus izpildi *Mannesmann* nav iesniedzis nekādus pierādījumus savu apgalvojumu pamatošanai. Komisija turklāt uzsver, ka *Mannesmann* pat nav izmantojis paziņojuma par pieeju lietas materiāliem II A. 2. punktā paredzēto iespēju lūgt uzklaušanās amatpersonu apliecināt, ka minētie dokumenti ir iekšējās lietošanas dokumenti.
- 47 Visbeidzot, Komisija noraida apgalvojumu, ka tās pienākums ir iesniegt uzņēmumiem lietā esošo iekšējo dokumentu sarakstu.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

48 Paziņojuma par pieeju lietas materiāliem II A. 2. punkts ir formulēts šādi:

“Lai vienkāršotu un padarītu efektīvāku administrēšanu, iekšējās lietošanas dokumenti, kas attiecas uz lietām izmeklēšanas stadijā un satur visus iekšējos dokumentus hronoloģiskā secībā, turpmāk glabājami (nepieejamā) iekšējās lietošanas dokumentu mapē. Iedalījumu šajā kategorijā kontrolē uzklausišanas uzklaušitāja amatpersona, kas vajadzības gadījumā var apliecināt, ka tajā ietvertie dokumenti ir “iekšējās lietošanas dokumenti”.

Par iekšējās lietošanas dokumentiem var uzskatīt, piemēram:

[..]

c) saraksti, kas attiecas uz lietu, ar citām publiskām iestādēm ⁽¹⁹⁾;

[..]”

49 Paziņojuma par pieeju lietas materiāliem 19. zemsvītras piezīme nosaka:

“Ir jānodrošina no citām publiskām iestādēm iegūtu dokumentu konfidencialitāte; šis noteikums attiecas ne tikai uz konkurences iestāžu dokumentiem, bet arī citām

publiskām iestādēm, dalībvalstīm vai trešajām valstīm [..]. Tomēr publisku iestāžu izteiktie viedokļi vai komentāri, kas ir pilnībā aizsargājami, ir jāatšķir no konkrētiem to iesniegtiem dokumentiem, kurus ne vienmēr aptver šis izņēmums. [..]”

50 No paziņojuma par pieeju lietas materiāliem II A. 2. punkta teksta izriet, ka, pretēji *Mannesmann* apgalvotajam, uzklausišanas amatpersonas veiktā kontrole, lai pārlicinātos, ka dokumenti, kas atrodas mapē, ir iekšējās lietošanas dokumenti, nav parasts solis administratīvās procedūras ietvaros. Tā kā saskaņā ar šī punkta noteikumiem ir teikts, ka uzklausišanas amatpersona “vajadzības gadījumā” “var” izdot tādu apliecinājumu, jāsecina, ka gadījumā, ja noteiktu dokumentu klasificēšana par “iekšējās lietošanas dokumentiem” nav apstrīdēta vai, kā šajā lietā, vairs nav apstrīdēta, šāda kontrole nav vajadzīga. Pretēja interpretācija nozīmētu nesamērīgi palielināt Komisijas darba apjomu administratīvās procedūras ietvaros un būtu pretrunā klasifikācijas metodei, kas tika pieņemta “lai vienkāršotu un padarītu efektīvāku administrēšanu”. Tāpēc ir jānoskaidro, vai administratīvās procedūras ietvaros *Mannesmann* ir lūgusi uzklausišanas amatpersonu apliecināt, ka EBTA Uzraudzības iestādes Komisijai iesniegtie iekšējās lietošanas dokumenti patiešām bija iekšējās lietošanas dokumenti.

51 Jāatzīmē, ka *Mannesmann* 1999. gada 12. martā bija nosūtījis lūgumu par pieeju minētajiem dokumentiem, kas pievienota prasībai. Tomēr Komisija ar 1999. gada 22. marta vēstuli, kas arī pievienota prasībai, šo lūgumu noraidīja, pamatojoties uz to, ka šie dokumenti ir iekšējās lietošanas dokumenti paziņojuma par pieeju lietas materiāliem II A. punkta nozīmē (skat. īpaši minētā paziņojuma II A. 2. punktu).

52 Komisija savā iebildumu rakstā norādīja, un *Mannesmann* to neapstrīd, ka prasītājs nav pārsūdzējis 1999. gada 22. marta vēstulē ietvertu atteikumu, lūdzot uzklausi-

šanas amatpersonu apliecināt, ka Komisijas atbilde uz tā lūgumu bija pareiza un pamatota. Faktiski *Mannesmann* savā atbildē aprobežojās ar to, ka tam nebija pienākums iesniegt uzklauššanas amatpersonai jaunu lūgumu. No uzklauššanas amatpersonas ziņojuma, uz kuru Komisija atsaucās atbildē uz Pirmās instances tiesas rakstiskajiem jautājumiem, izriet, ka puses "attiecībā uz tiesībām uz aizstāvību *sensu stricto* un īpaši attiecībā uz pieeju lietas materiāliem necēla nekādus iebildumus [...]".

53. Tā kā *Mannesmann* pēc 1999. gada 22. marta vēstules saņemšanas nelūdza pārbaudīt Komisijas administratīvās lietas materiālu 1.–350. lpp. atrodošos dokumentu kā iekšējo dokumentu klasifikāciju, uzklauššanas amatpersonai šajā lietā šāds apliecinājums nebija jāveic. Gadījumā, ja Komisija rakstiski noraida lūgumu iepazīties ar konkrētiem lietas materiāliem, pamatojoties uz to, ka tie ir iekšējās lietošanas dokumenti, lūguma iesniedzējam, ja tas vēlas, lai uzklauššanas amatpersona izskatītu šo jautājumu, ir jāiesniedz jauns lūgums, kurā tas apstrīd minēto dokumentu iekšējo raksturu.
54. Par *Mannesmann* iebildumiem, ka Komisija tam nebija iesniegusi visu lietā ietvertu dokumentu sarakstu, ieskaitot iekšējos dokumentus, no *Mannesmann* minētās judikatūras tā viedokļa pamatošanai neizriet, ka Komisijas atteikšanās administratīvās procedūras laikā nodrošināt lietas dalībniekiem šādu sarakstu pati par sevi ir tiesību uz aizstāvību pārkāpums. Faktiski savos spriedumos *Solvay*/Komisija (89. un 93.–95. punkts), kas iepriekš minēts 42. punktā, un *ICI*/Komisija (99. un 103.–105. punkts), kas iepriekš minēts 42. punktā, Pirmās instances tiesa izskatīja tikai jautājumu par vajadzību sabalansēt tiesības uz pieeju apsūdzotiem un attaisnojošiem dokumentiem ar komercnoslēpumu aizsardzību un nevis ar iekšējo dokumentu aizsardzību. Turklāt no sprieduma lietā "Cements" (5., 168. un 186. punkts), kas iepriekš minēts 42. punktā, izriet, ka Pirmās instances tiesa procesa organizatorisko pasākumu ietvaros lūdza Komisiju iesniegt iekšējo dokumentu aprakstu, kuru saturs pat kopsavilkuma veidā nebija iesniegts lietas dalībniekiem administratīvās procedūras stadijā, no kā tā neseicināja, ka Komisija bija pārkāpusi tiesības uz aizstāvību.

- 55 Katrā ziņā tiesības uz aizstāvību saistībā ar procesuālu pārkāpumu ir aizskartas tikai tad, ja šis pārkāpums konkrētā veidā ietekmē uzņēmuma iespējas aizstāvēties (šajā sakarā skat. iepriekš 42. punktā minēto spriedumu lietā “Cements”, 852.–860. punkts).
- 56 Taču šajā lietā Pirmās instances tiesa procesa organizatorisko pasākumu ietvaros lūdza Komisiju iesniegt sarakstu, kurā būtu norādīts tās administratīvās lietas materiālu 1.–350. lpp. saturs. No šī saraksta ir redzams, ka visi minētie dokumenti ir iekšējās lietošanas dokumenti un nevis apsūdzoši vai attaisnojoši dokumenti tādā ziņā, ka tie nepierāda to, ka kāds no minētajiem uzņēmumiem ir vai nav izdarījis pārkāpumu; tāpēc ne pārbaudes trūkums no uzklausišanas amatpersonas puses, ka šie ir iekšējās lietošanas dokumenti, ne Komisijas atteikums iesniegt sarakstu ar šo dokumentu aprakstu, nevarēja ietekmēt *Mannesmann* iespējas aizstāvēties, pārkāpjot tā tiesības uz aizstāvību. Faktiski tiesas sēdē pēc saraksta kopijas saņemšanas *Mannesmann* pretēji tā apgalvojumiem pirms šīs kopijas saņemšanas vairs neapgalvoja, ka zināmi sarakstā ietvertie dokumenti patiesībā nebija iekšējās lietošanas dokumenti.
- 57 Ievērojot iepriekšējā punktā minēto, jānoraida arī arguments, ko *Mannesmann* minēja tiesas sēdē, pamatojoties uz analogiju ar Regulu Nr. 1049/2001. Faktiski, pat pieņemot, ka *Mannesmann* būtu varējis pierādīt, ka tam bija tiesības uz pieeju minētajiem dokumentiem, tas, ka šī pieeja tiktu nodrošināta, tam neradītu lielākas aizstāvības iespējas Komisijas īstenotajā procedūrā. Tādējādi šis arguments nekādā gadījumā nevar būt par pamatu Apstrīdētā lēmuma atcelšanai.
- 58 Turklāt gan Regula Nr. 1049/2001, gan ar to atceltais Komisijas 1994. gada 8. februāra Lēmums [Nr.] 94/90/EOTK, EK, *Euratom* par publisku pieeju Komisijas dokumentiem (OV L 46, 58. lpp.), paredz, ka personai, kura pieprasa pieeju lietas dokumentiem, lai tā varētu pamatoties uz šiem noteikumiem, ir jāveic konkrēti procesuāli soļi, īpaši, jāiesniedz formāls sākotnējais lūgums un — tā noraidīšanas

gadījumā — apstiprinājuma lūgums. Tā kā *Mannesmann* šajā gadījumā nav ievērojis procesuālo kārtību, tas nevar to apiet, pieprasot piemērot šos noteikumus pēc analogijas.

59 Ņemot vērā iepriekš minēto, šis pamats ir noraidāms.

Par apgalvojumu, ka netika dots pietiekams laika periods atbildes sniegšanai uz PI

— Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti

60 *Mannesmann* apgalvo, ka tam netika dots pietiekams laika periods, lai sagatavotu atbildi uz PI. Komisija, nosakot šo termiņu, neesot ņēmusi vērā lietas īpašos apstākļus. Termiņš sākās 1999. gada 11. februārī — dienā, no kuras Apstrīdētā lēmuma adresātiem bija pieeja lietas materiāliem — un beidzās 1999. gada 20. aprīlī. Ņemot vērā lietas materiālu apjomu, kā arī to, ka daži dokumenti bija sastādīti neierastās valodās, Komisija bez īpaša pamatojuma 1999. gada 22. martā noraidīja *Mannesmann* lūgumu piešķirt termiņa pagarinājumu. Turklāt saistībā ar to, ka tika veikta saistīta izmeklēšana, *Mannesmann* ļoti īsa laika posma ietvaros bija jāaizstāvās divās lietās vienlaikus. Starp Apstrīdētā lēmuma adresātiem *Mannesmann* bija vienīgais, kas atradās šādā situācijā. Tādējādi tas uzskata, ka ir ticis diskriminēts.

61 Komisija noraida šādus apgalvojumus. Visiem PI adresātiem atbildes sagatavošanai tika doti divi mēneši, skaitot no paziņošanas brīža 1999. gada 3. februārī. Pēc *Mannesmann* lūguma Komisija ar 1999. gada 22. marta vēstuli bija līdz 1999. gada 20. aprīlim pagarinājusi termiņu, līdz kuram bija jāiesniedz piezīmes atbildē uz PI.

Uz šādu lēmumu neattiecas pamatojuma norādīšanas noteikums, kas paredzēts EKL 253. pantā. Komisija uzskata, ka aptuveni divarpus mēnešu termiņš *Mannesmann* bija pietiekams, lai sagatavotu atbildi. Šajā sakarā tā īpaši atsaucas uz iepriekš 42. punktā minēto spriedumu lietā “Cements” (654. un 655. punkts).

— Pirmās instances tiesas vērtējums

- ⁶² Vispirms jāatceras, ka Komisijas 1963. gada 25. jūlija Regulas Nr. 99/63/EEK par Padomes Regulas Nr. 17 19. panta 1. un 2. punktā paredzēto lietas dalībnieku uzklausišanu (OV 127, 2268. lpp.) 11. panta 1. punkts, kas bija spēkā, kad PI tika nosūtīts prasītājam, un Komisijas 1998. gada 22. decembra Regulas Nr. 2842/1998 par lietas dalībnieku uzklausišanu dažādu procedūru gaitā saskaņā ar EK līguma [81.] un [82.] pantu (OV L 354, 18. lpp.) 14. pants, kas bija piemērojams kopš 1999. gada 31. janvāra, kuru abu nolūks ir nodrošināt to, lai PI adresātiem būtu pietiekams laiks efektīvai tiesību uz aizstāvību izmantošanai, paredz, ka Komisijai, nosakot termiņu, kas nav mazāks par divām nedēļām, ir jāņem vērā gan laiks, kas vajadzīgs, lai sagatavotu piezīmes, gan lietas steidzamība. Noteiktais periods jāizvērtē, ņemot vērā konkrētās lietas sarežģītību (iepriekš 42. punktā minētais spriedums lietā “Cements”, 653. punkts un tajā minētā judikatūra).

- ⁶³ Kā Komisija norāda savā iebildumu rakstā, no tās 1993. gada XXIII Ziņojuma par konkurences politiku 207. punkta izriet, ka vidēji svarīgās lietās tiek noteikts vispārīgs divu nedēļu termiņš un sarežģītās lietās — trīs mēnešu termiņš, šie termiņi ir pagarināmi, ņemot vērā svētku dienas. Turpretim tā paša punkta nobeigumā ir precizēts, ka pretēji agrākai praksei relatīvi gari termiņi “principā” netiek pagarināti.

- 64 Šajā lietā 1999. gada 21. janvāra vēstulē, kurai bija pievienots PI, Komisija, piemērojot Regulu Nr. 99/63, prasītājam bija noteikusi divu mēnešu termiņu, sākot ar tā paziņošanas datumu. Kad *Mannesmann* savā 1999. gada 12. marta vēstulē lūdza papildu termiņu uz diviem mēnešiem, Komisija ar 1999. gada 22. marta vēstuli tam atbildei uz PI piešķīra vēl 17 dienas papildus divu mēnešu termiņam, kas bija noteikts pirmajā vēstulē, ar kuru 1999. gada 21. janvārī tika nosūtīts PI.
- 65 Par sākuma datuma noteikšanu termiņa, kurā PI adresātiem jāsagatavo savas piezīmes par to, aprēķināšanai jāievēro, ka svarīgākie dokumenti, kas atradās lietas materiālos, kopā 32, bija pievienoti PI. Šādos apstākļos jāuzskata, ka PI adresāti varēja uzsākt tā analīzi uzreiz pēc tā paziņošanas 1999. gada 3. februārī *Mannesmann* lietā, kā to norāda Komisija, un nevis no datuma, kad tam bija pieeja visiem lietas materiāliem, proti, no 1999. gada 11. februāra, kā apgalvo *Mannesmann*. No tā izriet, ka, dodot papildu laiku līdz 1999. gada 20. aprīlim, Komisija pagarināja sākotnēji noteikto termiņu par 17 dienām.
- 66 Saistībā ar to, ka šajā lietā bija liels apjoms lietas materiālu, vairāk nekā 15 000 lappuses, Komisijai ir taisnība, apgalvojot, ka konkurences lietu izmeklēšanā šāda apjoma lietas nav nekas neparasts. Jākonstatē, ka šī lieta no faktu sarežģītības viedokļa nevar tikt salīdzināta ar iepriekš 42. punktā minēto lietu "Cements", kurā paziņojums par iebildumiem tika adresēts 76 uzņēmumiem un uzņēmumu apvienībām (sprieduma 3., 4. un 654. punkts) un kurā iesaistītajiem uzņēmumiem piezīmju sagatavošanai uz paziņojumu par iebildumiem kopā ar diviem pagarinājumiem bija noteikts četru mēnešu termiņš. Šajā lietā *Mannesmann* nav izvirzījis nevienu konkrētu pierādījumu, kas liecinātu, ka šī lieta būtu īpaši svarīga un (vai) sarežģīta.

- 67 Par argumentu, ka *Mannesmann* bija jāatbild uz paziņojumiem par iebildumiem divās paralēlās lietās (lietas IV/E-1/35.860-B un IV/E-1/35.860-A), Komisija savā iebildumu rakstā apgalvo, ka šīs divas lietas bija “cieši saistītas un pārklājās vairākos punktos gan attiecībā uz paziņojumiem, gan dokumentiem”. Turklāt Komisija uzsvēra, ka abi paziņojumi par iebildumiem vienlaikus tika adresēti arī *Corus* un Japānas uzņēmumiem. Taču ir būtiski atzīmēt, ka *Mannesmann* neapstrīdēja šīs piezīmes no faktu viedokļa, bet aprobežojās ar to, ka savā atbildē uzdeva jautājumu par to, kāpēc Komisija iesaistītajiem uzņēmumiem nenosūtīja vienu paziņojumu par iebildumiem, ja jau starp abām lietām bija tik cieša saikne; tā ir piezīme, kurai pašreizējā kontekstā nav nozīmes. Tādējādi jākonstatē, ka abas lietas, kurās tika iesniegti paziņojumi par iebildumiem, bija lielā mērā līdzīgas, tāpēc fakts, ka *Mannesmann* bija jāiesniedz piezīmes abās lietās vienlaikus, tam neuzlika būtisku papildu slogu.
- 68 Ievērojot iepriekš minēto, *Mannesmann* noteiktais kopējais divarpus mēnešu termiņš bija pietiekams, lai ļautu tam sagatavot piezīmes un, attiecīgi, efektīvi aizstāvēties (skat., piemēram, Tiesas 1975. gada 16. decembra spriedumu lietās 40/73 — 48/73, 50/73, 54/73 — 56/73, 111/73, 113/73 un 114/73 *Suiker Unie* u.c./ Komisija, *Recueil*, 1663. lpp., 94.–99. punkts).
- 69 Par *Mannesmann* iebildumiem, ka pret to tika izrādīta diskriminējoša attieksme, jānorāda, ka, ja vien noteiktie termiņi ir pietiekami, lai lietas dalībniekiem ļautu aizstāvēties, tos var noteikt standartizēti un tiem nav jābūt proporcionāliem sagatavošanās darbiem, kas vajadzīgi katrā individuālā gadījumā.
- 70 Šajā ziņā ar analogijas palīdzību jānorāda, ka EKL 230. panta 5. daļa paredz, ka prasība par tiesību akta atcelšanu ir jāiesniedz divu mēnešu termiņā, kas saskaņā ar pastāvīgo judikatūru nekādos apstākļos nevar tikt pagarināts, un tā neievērošanas gadījumā prasība automātiski kļūst nepieņemama, izņemot nepārvaramas varas

gadījumu (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 2002. gada 21. marta rīkojumu lietā T-218/01 *Laboratoire Monique Rémy*/Komisija, *Recueil*, II-2139. lpp., kas apstiprināts apelācijā ar Tiesas 2003. gada 30. janvāra rīkojumu lietā C-176/02 P *Laboratoire Monique Rémy*/Komisija, npublicēts). Šādos apstākļos nevar uzskatīt, ka standartizētu termiņu noteikšana pati par sevi rada vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu Kopienas tiesībās (šajā sakarā skat. arī iepriekš 42. punktā minēto spriedumu lietā "Cements", 654. punkts).

71 Tādējādi faktu, ka citiem paziņojuma par iebildumiem adresātiem šajā lietā, lai atbildētu uz vienu paziņojumu par iebildumiem, bija dots tāds pats termiņš kā *Mannesmann*, nevar uzskatīt par nelikumīgu, jo *Mannesmann* noteiktais termiņš ir atzīts par pietiekamu.

72 Visbeidzot, par apgalvoto pamatojuma trūkumu atteikumam piešķirt *Mannesmann* papildus divus mēnešus piezīmju sagatavošanai, jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru vajadzība pēc pamatojuma ir jāizvērtē atkarībā no lietas apstākļiem, jo īpaši no dokumenta satura, tajā minēto pamatu rakstura, kā arī adresātu un citu ieinteresēto personu konkrētām un personīgām interesēm saņemt šādus paskaidrojumus. Tādējādi pamatojumā nav jānorāda visi būtiskie fakti un tiesību aspekti, tā ka jautājums par to, vai pamatojums atbilst EKL 253. pantam, ir jāizvērtē ne tikai no tā teksta viedokļa, bet arī kontekstā un saistībā ar visu konkrētās jomas tiesisko regulējumu (Tiesas 2003. gada 9. janvāra spriedums lietā C-76/00 P *Petrotub* un *Republica/Padome*, *Recueil*, I-79. lpp., 81. punkts un tajā minētā judikatūra).

73 Šajā sakarā jāatceras, ka XXIII Ziņojuma par konkurences politiku 207. punkts paredz, ka principā vidēji svarīgās lietās atbildei uz paziņojumu par iebildumiem tiek noteikts divu mēnešu termiņš (skat. iepriekš minēto 63. punktu). Tādējādi jāsecina, ka, nosakot šajā lietā divu mēnešu termiņu, Komisija noteikti uzskatīja, ka šī lieta bija

“vidēji” svarīga un noteiktais termiņš principā pietiekams, lai ļautu PI adresātiem iesniegt savas piezīmes. Lēmuma pamatotība, ar kuru tika atteikts lūgums noteikt papildu termiņu, ir jāizvērtē, ņemot vērā šo secinājumu.

74 Šajā lietā jākonstatē, ka Komisijas atteikums piešķirt lūgto divu mēnešu papildu termiņu nebija jāpamato īpaši. Tā kā Komisija bija izteikusi savu viedokli par lietas svarīgumu saskaņā ar XXIII Ziņojuma par konkurences politiku 207. pantu, jānorāda, ka, piešķirot *Mannesmann* papildus 17 dienas un atzīmējot, ka “nebija iespējams” piešķirt lūgto divu mēnešu pagarinājumu, iestāde netieši apstiprināja savu sākotnējo analīzi. Papildus piešķirtais termiņš, ņemot vērā Komisijas stingro politiku par termiņa pagarinājumiem atbildēm uz paziņojumiem par iebildumiem, kas noteikts iepriekš minētajā 207. punktā, jāuzskata par Komisijas pretimnākšanu *Mannesmann*. No tā secināms, ka šis uzņēmums nevar pamatot savu lūgumu atcelt lēmumu ar īpaša pamatojuma trūkumu lēmumā, ar kuru atteikts piešķirt lūgto papildu termiņu.

75 No visa iepriekš minētā izriet, ka visi *Mannesmann* izvirzītie iebildumi pret Komisijas atteikšanos piešķirt tam lūgto papildu termiņu ir noraidāmi.

Par “sadales atslēgas” dokumenta izmantošanu kā apsūdzošu pierādījumu

— Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti

76 *Mannesmann* apstrīd “sadales atslēgas” dokumenta pieļaujamību kā pierādījumu. Tas precizē, ka Komisija ir pamatojusies uz šo dokumentu galvenokārt, lai

konstatētu pārkāpumus, kas norādīti Apstrīdētā lēmuma 1. un 2. pantā. Tā kā Komisija nav izpaudusi minētā dokumenta autora vārdu, pret tā autentiskumu un ticamību jāizturas uzmanīgi.

- 77 Komisijai vismaz bija jāprecizē apstākļi, kādos tā ieguva minēto dokumentu, kas tiek izmantots kā tiešs nelikumīgās darbības pierādījums. Saskaņā ar tiesiskas valsts principiem, vienīgi saņemot šādu informāciju, persona, pret kuru tiek izvirzīti šādi pierādījumi, spēj nodrošināt savu aizstāvību (Tiesas 1979. gada 13. februāra spriedums lietā 85/76 *Hoffmann-La Roche, Recueil*, 461. lpp.).
- 78 Neviens no iesaistītajiem uzņēmumiem nav atzinis šī dokumenta autentiskumu pretēji tam, kas konstatēts Tiesas 1985. gada 7. novembra spriedumā lietā 145/83 *Adams/Komisija, Recueil*, 3539. lpp., kur Komisijas ziņotāja ticamība šaubas nerādīja. Tā kā Komisija nav varējusi pierādīt "sadales atslēgas" dokumenta autentiskumu, tā nevar to izmantot pret *Mannesmann*. Šāds aizstāvības tiesību pārkāpums attaisno Apstrīdētā lēmuma atcelšanu.
- 79 Pat, ja šī dokumenta izmantošana būtu likumīga, *Mannesmann* apšaubā tā pierādījumu vērtību. Pirmkārt, "sadales atslēgas" dokuments esot pretrunā citiem izmeklēšanā savāktajiem pierādījumiem. Apstrīdētā lēmuma 86. apsvērumā Komisija min, ka "sadales atslēgas" dokuments ir izteikti pretrunā *Vallourec* izteikumiem, taču tie ir būtiski palīdzējuši noskaidrot faktus. Otrkārt, "sadales atslēgas" dokumentam pretrunā ir fakts, ka uzņēmumi *Siderca* un *Tubos de Acero de México SA*, iespējams, piegādāja caurules Eiropā. Tādējādi nav iespējams noskaidrot, cik lielā mērā šis dokuments var kalpot par apgalvotā pārkāpuma pierādījumu.

80 Komisija atzīmē, ka saskaņā ar EKL 287. pantu tās pienākums ir glabāt dienesta noslēpumus un ka tai, ierobežojot savu rīcību, ir arī jānodrošina savu ziņotāju anonimitāte. Uzņēmumu interese uzzināt konkrētu dokumentu avotu ir izvērtējama attiecībā uz sabiedrības interesēm saistībā ar aizliegtu vienošanos izmeklēšanu un ziņotāju aizsardzību (iepriekš 78. punktā minētais spriedums *Adams/Komisija*, 34. punkts). Šajā lietā bija ievērotas tiesības uz aizstāvību. *Mannesmann* netika pierādījis, kādā veidā minētā dokumenta anonīmais raksturs tika iespaidojis tā tiesības uz aizstāvību.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

81 Vispirms jāatzīmē, ka Komisija Apstrīdētā lēmuma apsvērumos, kas veltīti 1. pantā konstatētajam pārkāpumam (skat. jo īpaši 56.–58., 60.–62. un 131. apsvērumu) lielā mērā pamatojās uz Verlukas 1996. gada 17. septembra liecībām, ko papildināja viņa 1996. gada 14. oktobra liecības un dokuments ar nosaukumu “Izmeklēšana *Vallourec*” (turpmāk tekstā kopā — “Verlukas liecības”). Lai gan Komisija šajā kontekstā, jo īpaši Apstrīdētā lēmuma 85. un 86. apsvērumā pamatojās arī uz “sadales atslēgas” dokumentu, jāuzskata, ka tam vispārējā Apstrīdētā lēmuma shēmā bija mazāka nozīme nekā Verlukas liecībām.

82 Līdz ar to uzreiz jānoraida *Mannesmann* arguments, saskaņā ar kuru Komisija Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētā pārkāpuma konstatēšanai galvenokārt pamatojās uz šo dokumentu. Par Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minēto pārkāpumu Verlukas liecībām un “sadales atslēgas” dokumentam ir tikai netieša nozīme.

83 Apstrīdētā lēmuma 85. apsvērumā Komisija norāda, ka “sadales atslēgas” dokumentu tai 1997. gada 12. novembrī nodeva ar procedūru nesaistīta persona. Tā uz to pamatojās galvenokārt, lai aprakstītu Eiropas-Japānas kluba attiecību attīstību, sākot no 1993. gada beigām. Dokumenta avots saskaņā ar ziņotāja sniegto informāciju bija šī kluba dalībnieka komercagents. Saskaņā ar Komisijas viedokli šis dokuments apliecināja, ka ar Latīņamerikas ražotājiem noslēgtās vienošanās bija daļēji veiksmīgas; Komisija norāda, ka dokumentā ietvertā tabula atspoguļo minēto tirgu sadalījumu starp Eiropas, Japānas un Latīņamerikas ražotājiem. Šis dokuments īpaši paredz, no vienas puses, 100 % tirgus daļu Eiropas uzņēmumiem Eiropā un, no otras puses, 100 % tirgus daļu Japānas uzņēmumiem Japānā. Attiecībā uz citiem tirgiem Eiropas uzņēmumiem bija paredzēti 0 % Tālajos Austrumos, 20 % Tuvajos Austrumos un 0 % Latīņamerikā.

84 Vispirms par “sadales atslēgas” dokumenta pieņemamību kā Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētā pārkāpuma pierādījumu jāteic, ka Kopienu tiesībās valda princips, saskaņā ar kuru paredzēta brīva pierādījumu novērtēšana un vienīgais kritērijs to novērtēšanā ir uzrādīto pierādījumu ticamība (tiesneša Vesterdorfa [*Vesterdorf*] secinājumi, pildot ģenerālvokāta pienākumus Pirmās instances tiesas 1991. gada 24. oktobra sprieduma pieņemšanā lietā T-1/89 *Rhône-Poulenc*/Komisija, *Recueil*, II-867., II-869., II-954. lpp.; šajā sakarā skat. arī Tiesas 2000. gada 23. marta spriedumu lietās C-310/98 un C-406/98 *Met-Trans* un *Sagpol*, *Recueil*, I-1797. lpp., 29. punkts, un Pirmās instances tiesas 2002. gada 7. novembra spriedumu lietās T-141/99, T-142/99, T-150/99 un T-151/99 *Vela* un *Tecnagrind*/Komisija, *Recueil*, II-4547. lpp., 223. punkts). Turklāt Komisijai varēja būt vajadzība aizsargāt ziņotāju anonimitāti (šajā sakarā skat. iepriekš 78. punktā minēto spriedumu *Adams*/Komisija, 34. punkts), un šāds apstāklis nevar likt Komisijai atstāt bez ievēribas tās iegūto pierādījumu.

85 Tādējādi, kaut gan *Mannesmann* argumenti varētu būt nozīmīgi “sadales atslēgas” dokumenta ticamības un līdz ar to pierādīšanas spēka izvērtēšanai, nevar uzskatīt, ka tas ir nepieļaujams pierādījums un ir izslēdzams no lietas materiāliem.

- 86 Turklāt, ciktāl *Mannesmann* savus argumentus par minētā dokumenta pieļaujamību balsta uz šī dokumenta ticamību, jākonstatē, ka šo ticamību noteikti samazina fakts, ka lielā mērā nav zināms konteksts, kādā tas ir sastādīts, kā arī tas, ka šajā ziņā nav iespējams pārbaudīt Komisijas apgalvojumus (skat. iepriekš minēto 83. punktu).
- 87 Tomēr, ciktāl “sadales atslēgas” dokuments ietver specifisku informāciju, kas atbilst tai, ko ietver citi dokumenti, jo īpaši Verlukas liecības, jāuzskata, ka šie pierādījumi viens otru apstiprina.
- 88 Šajā ziņā jo īpaši jāuzsver, ka Verlukas 1996. gada 17. septembra liecībās ir minēts “sākotnējais” “sadales atslēgas” dokuments, kas piemērojams “starptautiskiem konkursiem” un attiecas uz līgumiem, kas noslēgti starp Japānas un Eiropas uzņēmumiem, tādējādi šāda tirgus sadale Eiropas-Japānas kluba ietvaros ir pietiekami pierādīta. Turklāt no *Vallourec* 1995. gada 27. janvāra iekšējā dokumenta ar nosaukumu “Sarunu protokols ar *JF* Briselē 25. janvārī”, kas atrodams Komisijas lietas materiālu 4822. lpp., izriet, ka *Vallourec* bija jāpaliek “[..] shēmas ietvaros, izslēdzot [Tālos Austrumus], Latīņameriku, aprobežojoties ar Tuvajiem Austrumiem, dalot uz trijiem 20 % tirgus”. Kad Komisija lūdza Verlukam sniegt paskaidrojumus par šiem diviem dokumentiem, viņš apgalvoja, ka tie attiecas uz mēģinājumu 1993. gadā izdarīt labojumus piemērojamās “sadales atslēgās”, lai ņemtu vērā Latīņamerikas uzņēmumu pārdoto un viņu dažādos tirgos “iegūtās pozīcijas”.
- 89 *Mannesmann* apgalvo, ka “sadales atslēgas” dokuments ir pretrunā Verlukas apgalvojumam, kas ietverts dokumentā ar nosaukumu “Izmeklēšana *Vallourec*” (1.3. punktā), par jautājumu, vai Latīņamerikas uzņēmumi 1993. gada nogalē labvēlīgi reaģēja uz sarunu uzsākšanu no Eiropas uzņēmumu puses, kas apšaubā šo divu pierādījumu uzticamību. Faktiski Komisija Apstrīdētā lēmuma 86. apsvērumā, pamatojoties uz “sadales atslēgas” dokumentu, apgalvoja, ka “sarunu uzsākšana ar

Latīņamerikas uzņēmumiem bija daļēji veiksmīga” un atzina, ka šis apgalvojums ir pretrunā Verlukas apgalvojumam dokumentā ar nosaukumu “Izmeklēšana *Vallourec*”, saskaņā ar kuru “Eiropas-Japānas klubs neietvēra Latīņamerikas uzņēmumus. [...] 1993. gada nogalē ar viņiem tika nodibināti kontakti, lai panāktu iegūto pozīciju līdzsvaru (Eiropas uzņēmumiem aptuveni 20 % Tuvajos Austrumos). Drīz vien kļuva skaidrs, ka šādi mēģinājumi nebūs veiksmīgi.”

90 Tomēr jāatzīmē, ka saskaņā ar “sadales atslēgas” dokumentu Latīņamerikas uzņēmumi akceptēja piedāvāto “sadales atslēgu”, izņemot attiecībā uz “Eiropas tirgu”, kur darījumus bija paredzēts izvērtēt sadarbības garā “katrā gadījumā atsevišķi”. Komisija tādējādi Apstrīdētā lēmuma 94. apsvērumā secināja, ka Latīņamerikas uzņēmumi nepiekrita tam, ka Eiropas tirgus tiktu rezervēts Eiropas uzņēmumiem.

91 No dažādiem *Vallourec* paziņojumiem, kas minēti Apstrīdētajā lēmumā, kā arī no dokumenta Komisijas lietas materiālu 4902. lpp. ar nosaukumu “Paziņojums prezidentiem” (*Paper for Presidents*) un “g) Japāņu” dokumenta (g) *Japanese document*) Komisijas lietas materiālu 4909. lpp. izriet, ka no Eiropas uzņēmumu redzespunkta viņu kontaktu ar Japānas uzņēmējiem galvenais mērķis bija aizsargāt savus vietējos tirgus un jo īpaši pēc tam, kad *Corus* slēdza savu ražotni Klidesdeilā, saglabāt vietējo statusu Apvienotās Karalistes tirgum. Ja iepriekš 89. punktā minētā pretruna neapšaubāmi samazina “sadales atslēgas” dokumenta, kā arī zināmā mērā Verlukas liecību pierādīšanas vērtību, tās nozīme apstākļos, kas minēti šī punkta sākumā, būtiski samazinās. Pat pieņemot, ka Latīņamerikas uzņēmumi būtu piekrituši piemērot “sadales atslēgu” visiem tirgiem, izņemot Eiropu, nav šaubu, ka sarunas ar šiem uzņēmumiem no Eiropas uzņēmumu viedokļa bija neveiksmīgas, tādēļ Verlukas negatīvais novērtējums par to iznākumu šajā izšķirošajā punktā faktiski atbilst “sadales atslēgas” dokumenta aprakstam.

- 92 Jāsecina, ka pretruna starp Verlukas apgalvojumiem vienā no šiem paskaidrojumiem un “sadales atslēgas” dokumentu, ko Komisija pati norāda Apstrīdētā lēmuma 86. apsvērumā, būtiski nesamazina šo divu pierādījumu ticamību.
- 93 Visbeidzot, ņemot vērā Latīņamerikas uzņēmumu nostāju attiecībā pret Eiropu saskaņā ar “sadales atslēgas” dokumentu (skat. iepriekš minēto 90. punktu), jākonstatē, ka *Mannesmann* minētais apstākļi, saskaņā ar kuru tā uzņēmumi pārdeva caurules Eiropā, pat, ja tas tiktu konstatēts, nekādā gadījumā neietekmē minētā dokumenta ticamību.
- 94 No visa iepriekš minētā izriet, ka “sadales atslēgas” dokumentam ir noteikts pierādījuma spēks, kas kopā ar citiem Komisijas iegūtiem saskanīgiem netiešiem pierādījumiem apliecina konkrētus būtiskus apgalvojumus Verlukas liecībās par vienošanās pastāvēšanu par *OCTG* bezšuvju cauruļu tirgu sadali. Faktiski no šī pierādījuma izriet, ka Japānas uzņēmumi, no vienas puses, un Eiropas uzņēmumi, no otras puses, ir vienojušies par principu, ka viņi nepārdos noteiktas bezšuvju tērauda caurules citu uzņēmumu vietējos tirgos “atvērtu” konkursu gadījumos. Šis dokuments arī apliecina tirgu sadales atslēgu pastāvēšanu dažādos pasaules reģionos un tādējādi apstiprina Verlukas liecību ticamību, ciktāl tajos arī tiek lietots šis jēdziens.
- 95 No tā izriet, ka *Mannesmann* iebildumi pret “sadales atslēgas” dokumenta izmantošanu ir noraidāmi.

Par tiesību uz aizstāvību pārkāpumu saistībā ar pretrunām starp paziņojumu par iebildumiem un Apstrīdēto lēmumu attiecībā uz lēmuma 2. pantā konstatēto pārkāpumu

— Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti

⁹⁶ *Mannesmann* uzskata, ka pastāv nesaskaņa starp PI un Apstrīdēto lēmumu. PI Komisija faktiski paziņoja, ka piegādes līgumi, ko *Corus* noslēdza ar *Vallourec*, *Dalmine* un *Mannesmann* bija aizliegtas vienošanās daļa, kuras mērķis bija sadalīt *Corus*, Lielbritānijas OCTG cauruļu tirgū dominējoša uzņēmuma, iepirkto bezšuvju tērauda cauruļu tirgu. Šie līgumi tādējādi bija saistīti ar turpmāk Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatēto pārkāpumu (skat. PI 147.–151. punktu). Turpretī Apstrīdētajā lēmumā Komisija pauda uzskatu, ka paši šie līgumi bija līdzeklis Lielbritānijas tirgus sadalei, izslēdzot Japānas uzņēmumus, un līdz ar to — Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētā pārkāpuma pamatelements (147. apsvērums). *Mannesmann* bija jādod iespēja izteikties par šādām būtiskām izmaiņām Komisijas iebildumos (Tiesas 1983. gada 7. jūnija spriedums lietās 100/80 — 103/80 *Musique diffusion française* u. c./Komisija, *Recueil*, 1825. lpp., 9., 14. un 16. punkts). Nedodot šādu iespēju izteikties, uzņēmuma tiesības uz aizstāvību tika nelabojami aizskartas (iepriekš 42. punktā minētais spriedums *Solvay*/Komisija, 89. un turpmākie punkti).

⁹⁷ Komisija šos iebildumus atspēko, pamatojoties uz to, ka Apstrīdētajā lēmumā ietvertais fakts izklāsts un juridiskais novērtējums pilnībā atbilda tam, kas iepriekš bija izklāstīts PI.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

⁹⁸ Vispirms jānorāda, ka, ja paziņojumā par iebildumiem un galīgajā lēmumā ir atšķirības, tiesības uz aizstāvību nav pārkāptas, ja vien tajā izvirzītie iebildumi ir

aprakstīti tādā veidā, kas ļauj tā adresātiem atbilstoši aizstāvēties (šajā sakarā skat. iepriekš 42. punktā minēto spriedumu lietā “Cements”, 852.–860. punkts).

99 Šajā sakarā Komisijas pienākums paziņojumā par iebildumiem ir ierobežots tādējādi, ka tai ir jāpaziņo par iebildumiem un skaidrā veidā jāizklāsta fakti, uz kuriem tā pamatojas, kā arī to novērtējums, lai ļautu lēmuma adresātiem efektīvi aizstāvēties (šajā sakarā skat. Tiesas 1991. gada 3. jūlija spriedumu lietā *C-62/86 AKZO/Komisija, Recueil*, I-3359. lpp., 29. punkts, un Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedumu lietā *T-352/94 Mo un Domsjö/Komisija, Recueil*, II-1989. lpp., 63. punkts).

100 Šajā ziņā jākonstatē, ka paziņojumā par iebildumiem ietverto faktu juridiskais novērtējums pēc definīcijas var būt tikai pagaidu novērtējums un vēlāks Komisijas lēmums nevar tikt atcelts, pamatojoties vienīgi uz to, ka galīgie secinājumi, kas izdarīti uz šo faktu pamata, precīzi neatbilst pagaidu novērtējumam. Komisijai faktiski ir jāuzklausā paziņojumu par iebildumiem adresāti un, lai īpaši ievērotu viņu tiesības uz aizstāvību, vajadzības gadījumā jāņem vērā viņu atbildē uz iebildumiem izteiktās piezīmes, izdarot labojumus savā analizē.

101 Šajā lietā vienīgā būtiskā atšķirība starp PI un Apstrīdēto lēmumu ir tajā, ka lēmuma 164. apsvērumā Komisija apgalvo, ka līgumi, kas bija pamatā otrajam pārkāpumam “bija tikai līdzekļi, ar kuriem tika īstenots” pirmais pārkāpums, kamēr PI 144. punktā tā apgalvoja, ka piegādes līgumu “mērķis” bija tikai saskaņā ar Pamata noteikumiem saglabāt Apvienotās Karalistes tirgus “vietējo” raksturu attiecībā uz Japānas uzņēmumiem, uz kuriem tā norādīja PI 63. punktā. Par šajā kontekstā *Mannesmann* minēto Apstrīdētā lēmuma 147. apsvērumu jāatzīmē, ka tā saturs atbilst PI

144. punktam, ciktāl Komisija apgalvo, ka “starp [Corus] un Vallourec [..], kā izriet no 78.–81. punkta, pastāvēja vienošanās, ka [Corus] savas caurules bez vītņēm iegādāsies no [Mannesmann], Dalmine un Vallourec, lai saglabātu Lielbritānijas tirgum “vietējo” statusu attiecībā pret Japānas uzņēmumiem”.

102 Šodien pasludinātā Pirmās instances tiesas spriedumā lietās T-67/00, T-68/00, T-71/00 un T-78/00 *JFE Engeneering u.c./Komisija*, Krājums, II-2501. lpp., 364. punktā ir nolemts, ka Komisijas Apstrīdētajā lēmumā lietotais arguments ir nepareizs tiktāl, ciktāl tiek apgalvots, ka līgumiem, kas bija otrā pārkāpuma pamatā, bija vairāki mērķi. Tomēr, pat pieņemot, ka šajā sakarā ir iespējams atrast atšķirības starp PI analīzi un Apstrīdēto lēmumu, ir skaidrs, ka PI adresātiem bija iespēja iesniegt savas piezīmes par galvenajiem punktiem, kas bija Komisijas viedokļa pamatā, proti, par to, ka Eiropas uzņēmumi noslēdza līgumus, kas veidoja otro pārkāpumu, īpaši lai stiprinātu Noteikumu piemērošanu Apvienotās Karalistes ārzonas tirgū.

103 Šādos apstākļos tiesības uz aizstāvību šajā ziņā nav pārkāptas, un tādējādi šis pamats ir noraidāms.

Par Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumu

Par pretrunām Apstrīdētā lēmuma 1. un 2. pantā

— Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti

104 *Mannesmann* apgalvo, ka Apstrīdētais lēmums ietver pretrunu. Komisija uzskatīja, ka Apstrīdētā lēmuma adresāti Eiropas-Japānas kluba ietvaros bija vienojušies par

noteikumiem attiecībā uz vietējiem tirgiem. Vienīgais pierādījums, uz kuru tā pamatojās, bija Apstrīdētā lēmuma 68. apsvērumā ietvertā tabula. Tabulā bija atspoguļotas procentos izteiktas valstu uzņēmumu daļas OCTG bezšuvju cauruļu piegādei valstīs, kuras bija Eiropas-Japānas kluba ietekmē. Tā kā kopš 1991. gada *Corus* saņēma piegādes no Vācijas, Francijas un Itālijas, nebija pareizi uzskatīt, ka pieeja Lielbritānijas tirgum bija rezervēta vietējiem uzņēmumiem.

105 *Mannesmann* pārmet Komisijai, ka tā, pamatojoties uz atzinumiem par *Corus* piegādes līgumiem, kas bija Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatētā pārkāpuma priekšmets, ir secinājusi, ka, noslēdzot vienošanos par vietējiem tirgiem (Apstrīdētā lēmuma 1. pants), ir izdarīts pārkāpums. Taču otrs pārkāpums neesot noticis. *Corus* noslēgtie piegādes līgumi ar *Dalmine*, *Vallourec* un *Mannesmann* liecinot par vietējo tirgu sadales tendenci tikai tad, ja tie tiek skatīti kopā. Attiecīgo preču piegāde no trešām valstīm, to skaitā — Japānas, Lielbritānijas tirgū joprojām veidojot 20 %, tādējādi nevarot pastāvēt jautājums par faktisku šī tirgus aizsardzību. Tādējādi juridiska rakstura kļūdas, kas attiecas uz Apstrīdētā lēmuma 2. panta likumību, attiecas arī uz 1. pantu.

106 Komisija atspēko šos iebildumus, kas, pēc tās domām, ir balstīti uz nepareizu Apstrīdētā lēmuma interpretāciju. Tā atgādina, ka Apstrīdētā lēmuma 1. pantā ir atzīts, ka zināmi uzņēmumi bija pārkāpuši EKL 81. panta 1. daļu, noslēdzot vienošanos, kas īpaši paredzēja attiecīgo vietējo tirgu sadali. Apstrīdētā lēmuma 2. pantā ir atzīta *Mannesmann* atbildība par EKL 81. panta pārkāpumu, "1. pantā konstatētā pārkāpuma ietvaros" noslēdzot līgumus, ar kuriem tika sadalīta OCTG cauruļu bez vītņem piegāde *Corus*. Tādējādi 2. pants skar Lielbritānijas tirgus aizsardzību pēc *Corus* izešanas no tirgus.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

107 *Mannesmann* šī pamata ietvaros izvirzītais arguments ir kļūdainais un tādējādi ir noraidāms tiktāl, ciktāl tajā ir ignorēts būtisks fakts par to, ka Apstrīdētā lēmuma 1. pants attiecas uz *OCTG* cauruļu ar vītņiem (kā arī projekta vadu) tirgu, bet 2. pants uz cauruļu bez vītņiem tirgu.

108 Lai gan Apstrīdētā lēmuma 1. pants vācu valodas versijā noteic, ka šajā pantā konstatētais pārkāpums attiecas uz "*OCTG* standarta bezšuvju caurulēm un [projekta vadiem]", no Apstrīdētā lēmuma konteksta izriet, ka norādītās *OCTG* caurules ir tikai standarta *OCTG* caurules ar vītņiem. Īpaši no 1996. gada 17. septembra Verlukas liecībām, kas minētas Apstrīdētā lēmuma 56. apsvērumā kā avots attiecīgo preču tirgus definīcijai, izriet, ka pārkāpums attiecas tikai uz "standarta caurulēm ar vītņiem un [projekta vadiem]". No tā izriet, ka minētais apsvēruma attiecas uz *OCTG* caurulēm ar API vītņiem, t.i., standarta *OCTG* caurulēm ar vītņiem, nevis *OCTG* caurulēm bez vītņiem. Šādu Apstrīdētā lēmuma 1. panta interpretāciju apstiprina pārējās trīs autentiskās Apstrīdētā lēmuma teksta versijas, jo katras versijas 1. pants skaidri nosaka, ka tas attiecas uz *OCTG* standarta caurulēm ar vītņiem. Taču Kopienas dokumenta dažādu valodu versiju tekstu atšķirību gadījumā, konkrētā norma ir jāinterpretē saskaņā ar tiesiskā regulējuma, kuras daļa tā ir, kontekstu un mērķi (skat., piemēram, Tiesas 2000. gada 9. marta spriedumu lietā *C-437/97 EKW un Wein & Co., Recueil*, I-1157. lpp., 42. punkts), un katrā ziņā viena valodas versija nevar būt noteicoša attiecībā pret pārējām, ja tās visas atbilst vienai interpretācijai (Pirmās instances tiesas 1999. gada 29. septembra spriedums lietā *T-68/97 Neumann un Neumann-Schölles/Komisija, Recueil FP*, I-A-193. un II-1005. lpp., 80. punkts, šajā sakarā skat. arī Tiesas 1997. gada 17. jūlija spriedumu lietā *C-219/95 P Ferriere Nord/Komisija, Recueil*, I-4411. lpp., 15. punkts un tajā minētā judikatūra). Turpretim Apstrīdētā lēmuma 2. pants saskaņā ar tā noteikumiem attiecas tikai uz "*OCTG* cauruļu bez vītņiem piegādi [*Corus*] (*Vallourec* kopš 1994. gada)".

109 Tādējādi *Mannesmann* apgalvotā acīmredzamā pretruna nepastāv.

110 Patiesībā no Apstrīdētā lēmuma kopumā izriet, ka Lielbritānijas cauruļu ar vītņēm tirgus, uz kuru attiecas Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētais pārkāpums, saglabāja savu "vietējā" tirgus statusu Noteikumu izpratnē galvenokārt tāpēc, ka *Corus* turpināja tajā pārdot *OCTG* caurules, ko tas ražoja, iegriežot vītnes caurulēs bez vītņēm, kuras tam šim nolūkam piegādāja trīs citi Eiropas uzņēmumi. Tādējādi būtiska Lielbritānijas cauruļu bez vītņēm tirgus daļa, ko galvenokārt veidoja *Corus* pieprasījums, sākot ar 1993. gadu tika sadalīta starp *Vallourec*, *Dalmine* un *Mannesmann*. Šo abu pārkāpumu saistības dēļ tie bija ne tikai līdzīgi, bet arī turklāt viens otru papildināja.

111 Par *Mannesmann* argumentiem, kas specifiski attiecas uz Lielbritānijas tirgu, un īpaši uz Apstrīdētā lēmuma 68. apsvērumā ievietotās tabulas analīzi, jāteic, ka no EKL 81. panta 1. punkta teksta, kā tas ir interpretēts pastāvīgajā judikatūrā, izriet, ka vienošanās uzņēmumu starpā, kurām ir konkurenci deformējošs mērķis, ir aizliegtas neatkarīgi no to sekām (skat. īpaši Tiesas 1999. gada 8. jūlija spriedumu lietā C-49/92 P Komisija/*Anic Partecipazioni*, *Recueil*, I-4125. lpp., 123. punkts). Šajā lietā Komisija galvenokārt pamatojās uz Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētās vienošanās ierobežojošo mērķi un īpaši 62.–67. apsvērumā minēja vairākus dokumentārus pierādījumus, kas, pēc tās domām, liecināja par šādas vienošanās, kā arī tās ierobežojošā mērķa pastāvēšanu.

112 Tādējādi, pat pieņemot, ka *Mannesmann* varētu pierādīt, ka Komisijas apgalvojumi par faktisku Lielbritānijas tirgus aizsardzību nav pietiekami pamatoti ar minētajā tabulā atspoguļotajiem skaitļiem, šis apstāklis neietekmē Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētā pārkāpuma pastāvēšanu.

- 113 Turklāt no Apstrīdētā lēmuma 62. punkta, kas šajā ziņā ir pamatots ar Verlukas 1996. gada 17. septembra liecībām, izriet, ka Lielbritānijas ārzonas tirgus bija tikai “daļēji aizsargāts”. Tādējādi *Mannesmann* minētais fakts, ka Lielbritānijas tirgus aizsardzība saskaņā ar Apstrīdētā lēmuma 68. apsvērumā ievietoto tabulu bija mazāka nekā citos vietējos tirgos, kurus skāra vienošanās par tirgu sadali, nekādā ziņā neatspēko Komisijas analīzi.
- 114 Ņemot vērā iepriekš minēto, šis pamats ir noraidāms.

Par kļūdām Komisijas pamatojumā attiecībā uz Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatēto pārkāpumu

— Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti

- 115 *Mannesmann* savā replikā apgalvo, ka Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētā pārkāpuma faktu un tiesību konstatējums nebija pietiekami pamatots. Pirmkārt, Komisija esot vienādi attiekusies pret Noteikumu ārējiem un iekšējiem Kopienas aspektiem. Tā neesot nošķirusi noteikumus, kas attiecās uz Japānas uzņēmumu pieeju Kopienas tirgum, un Kopienas uzņēmumu pieeju attiecīgajam vietējam tirgum. Abu aspektu konstatēšanā Komisija esot pamatojusies uz vieniem un tiem pašiem faktoriem (Apstrīdētā lēmuma 54., 63., 64., 66., 67., 129. un turpmākie punkti). Tomēr šie faktori attiecās tikai uz Pamata noteikumu ārējo regulējumu, proti, Japānas uzņēmumu pieeju Kopienas tirgum. No tiem turpretim nevarot izdarīt secinājumu par vienošanās pastāvēšanu attiecībā uz vietējiem tirgiem Kopienas iekšienē.

- 116 Otrkārt, *Mannesmann* savā replikā kritizē Komisiju arī par to, ka tā neesot pierādījusi to, ka vienošanās par pieeju Kopienas tirgum atbilst EKL 81. panta 1. punktā noteiktajiem nosacījumiem par tirdzniecības starp dalībvalstīm ietekmēšanu un būtisku konkurences ierobežošanu kopējā tirgū.
- 117 Vispirms, tā kā Komisija nebija precīzi definējusi konkrēto tirgu, tā nebija spējusi noteikt, vai šie divi nosacījumi ir izpildīti.
- 118 Turklāt *Mannesmann* uzskata, ka ar Japānas uzņēmumiem noslēgtās vienošanās, kā to apraksta Komisija, nevarēja iespaidot ne konkurenci kopējā tirgū, ne arī tirdzniecību starp dalībvalstīm. *Mannesmann* apstrīd informāciju, uz kuru atsaucās Komisija, īpaši Apstrīdētā lēmuma 1.–4. pielikumā. Tā apstiprina to, ka Kopienas tērauda bezšuvju cauruļu ražotāji pasaules tirgū faktiski ir pakļauti trešo valstu ražotāju konkurencei, ko turklāt Komisija bija apstiprinājusi savā 1997. gada 3. jūnija lēmumā, saskaņā ar Padomes 1989. gada 21. decembra Regulu Nr. 4064/89 par uzņēmumu koncentrācijas kontroli atzīstot koncentrāciju par saderīgu ar kopējo tirgu (lieta Nr. N IV/M.906 — *Mannesmann/Vallourec*) (OV C 238, 15. lpp.). Apstrīdētā lēmuma 103. apsvērumā Komisija turklāt bija atzinusi, ka tā nevarēja pierādīt ierobežojošu iespaidu uz cenām un piedāvājumu kopējā tirgus ietvaros.
- 119 Visbeidzot, ņemot vērā konkrētā tirgus iezīmes, Apstrīdētajā lēmumā minētie uzņēmumi saskaņā ar *Mannesmann* viedokli neesot varējuši ieplānot veikt konkurences ierobežošanu EKL 81. panta 1. punkta izpratnē.
- 120 Saskaņā ar Komisijas viedokli *Mannesmann* argumenti par konkrētā tirgus definīciju un EKL 81. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumiem par konkurenci

ietekmējošu ierobežojumu esamību, kā arī tirdzniecības iespaidošanu ir jauni pamati. Saskaņā ar Reglamenta 48. panta 2. punktu šādi pamati nav pieņemami.

- 121 Pakārtoti Komisija uzskata, ka šie pamati ir nepamatoti. Konkrētā tirgus definīcija, kā tas izriet no Apstrīdētā lēmuma 29. un turpmākajiem punktiem, atbilst tai, kas lietota iepriekš minētajā lēmumā *Mannesmann/Vallourec*.
- 122 Saskaņā ar Komisijas viedokli no Apstrīdētā lēmuma skaidri iziet, ka aizliegtā vienošanās attiecās arī uz visu četru iesaistīto Kopienas uzņēmumu vietējo tirgu aizsardzību (Apstrīdētā lēmuma 62., 54., 66., 64. un 69. apsvērumi). Līdz ar to minētā vienošanās saskaņā ar tās mērķi varēja ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un līdz ar to EKL 81. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi, kā tas ir konstatēts Apstrīdētā lēmuma 102. apsvērumā, bija izpildīti.
- 123 Par iepriekš minēto vienošanās ietekmi uz tirdzniecību Kopienas ietvaros Komisija uzskata, ka šāda ietekme bija acīmredzama, jo visi Eiropas uzņēmumi savā vietējā tirgū atradās dominējošā stāvoklī (skat. tabulu Apstrīdētā lēmuma 68. apsvērumā). Katrā ziņā, ņemot vērā iepriekšējā punktā konstatēto vienošanās mērķi, tās ietekmes analīze nebija vajadzīga (Tiesas 1970. gada 15. jūlija spriedums lietā 41/69 *Chemiefarma/Komisija*, *Recueil*, 661. lpp., 128. punkts, un 1985. gada 30. janvāra spriedums lietā 123/83 *BNIC*, *Recueil*, 391. lpp., 22. punkts).
- 124 Attiecībā uz vienošanās ietekmi uz tirdzniecību Kopienas ietvaros būtisko raksturu Komisija atsaucas uz to, ka minēto Kopienas ražotāju noiets Vācijas, Lielbritānijas, Francijas un Itālijas tirgos veidoja aptuveni 15 % no kopējā Kopienas OCTG cauruļu un vadu pieprasījuma (Apstrīdētā lēmuma 106. apsvērumi). Ievērojot Kopienas

ražotāju iegūtās tirgus daļas, ir skaidrs, ka vienošanās par Vācijas, Lielbritānijas, Francijas un Itālijas tirgiem būtiski ietekmēja tirdzniecību starp dalībvalstīm. Faktam, ka konstatētā vienošanās, salīdzinot ar pasaules tirgu, atstāja iespaidu tikai uz mazu attiecīgo preču daļu, šajā sakarā nebija nozīmes.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

125 Vispirms jākonstatē, ka iepriekš izklāstītie prasītāja prasījumi saskaņā ar Reglamenta 48. panta 2. punktu nav pieļaujami tiktāl, ciktāl tie attiecas uz jautājumu par to, vai Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētajam pārkāpumam bija būtiska ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm.

126 Faktiski ar šiem argumentiem, kas pirmo reizi tika minēti replikā, *Mannesmann* kritizē Komisiju par to, ka tā ir pieļāvusi tiesisku vai faktisku kļūdu attiecībā uz vienu no EKL 81. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumiem un nevis, kā tas šajā sakarā norāda savas replikas 26. punktā, par to, ka tā nav sniegusi pamatojumu. Pamati pēc būtības atšķirībā no tiem, kas attiecas uz pamatojuma trūkumu, neskar sabiedrisko kārtību, tādējādi Kopienas tiesnesim tie nav jāpārbauda pēc savas iniciatīvas (skat. pēc analogijas Tiesas 1998. gada 2. aprīļa spriedumu lietā *C-367/95 P Komisija/Sytraval un Brink's France, Recueil, I-1719. lpp., 67. punkts*).

127 Šajā ziņā ir noderīgi papildināt, ka Pirmās instances tiesa līdzīgus argumentus tiem, ko šajā sakarā izvirza *Mannesmann*, ir noraidījusi kā nepamatotus lietās, kas šai lietai tika pievienotas iztiesāšanas nolūkos (Pirmās instances tiesas šodienas spriedumi lietā T-50/00 *Dalmine/Komisija, Krājums, II-2395. lpp., īpaši 156. un 157. punkts*, un iepriekš 102. punktā minētais spriedums *JFE Engeneering u.c./Komisija, īpaši 337. un 367.–395. punkts*).

- 128 Arguments par to, ka nepastāvēja būtiski konkurences ierobežojumi, kas arī attiecas uz lietas būtību un nevis pamatojumu, ir atzīstams par pieņemamu, ciktāl tas pamato argumentus, kas jau norādīti prasībā un saskaņā ar kuriem Komisija no juridiskā viedokļa neesot pietiekami pierādījusi, ka vienošanās, kas minēta Apstrīdētā lēmuma 1. pantā, mērķis vai sekas bija konkurences ierobežošana EKL 81. panta 1. punkta izpratnē.
- 129 Attiecībā uz būtību vispirms jāatceras, ka šajā lietā Komisija galvenokārt pamatojās uz Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētās vienošanās ierobežojošo mērķi (skat. iepriekš 111. punktu).
- 130 Šajā sakarā uzņēmumi, kas noslēdz vienošanos, kuras mērķis ir ierobežot konkurenci, principā nevar izvairīties no EKL 81. panta 1. punkta piemērošanas, apgalvojot, ka to vienošanās noslēgšanai nevajadzēja atstāt būtisku ietekmi uz konkurenci.
- 131 Tā kā Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētās vienošanās nolūks faktiski bija sadalīt tirgus starp Eiropas-Japānas kluba locekļiem, tai bija jēga tikai tad, ja tās mērķis bija būtiski ietekmēt konkurenci, proti, tā, lai viņiem tas būtu komerciāli izdevīgi. Komisija tomēr no juridiskā viedokļa bija pietiekami pierādījusi, ka šāda vienošanās faktiski pastāvēja.
- 132 No tā izriet, ka *Mannesmann* arguments, saskaņā ar kuru Komisija nebija precīzi noteikusi konkrēto tirgu, zaudē savu nozīmi. Faktiski Komisijai ir pienākums definēt konkrēto tirgu, pieņemot lēmumu, pamatojoties uz EKL 81. pantu, tikai tad, ja bez šādas definīcijas nav iespējams noteikt, vai konkrētā vienošanās var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un vai tās mērķis ir kavēt, ierobežot un deformēt konkurenci kopējā tirgus ietvaros (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 1998. gada 15. septembra spriedumu lietās T-374/94, T-375/94, T-384/94 un T-388/94

Eiroocean Night Services u.c./Komisija, *Recueil*, II-3141. lpp., 93.–95. un 105. punkts). Principā, ja konkrētas vienošanās mērķis ir ierobežot konkurenci, “sadalot tirgus”, konkrētie ģeogrāfiskie tirgi nav precīzi jādefinē, ja reālā un iespējamā konkurence skartajās teritorijās noteikti bija ierobežota, neņemot vērā to, vai šīs teritorijas bija “tirgus” striktā nozīmē vai nē.

133 Tādējādi, pat pieņemot, ka *Mannesmann* varētu pierādīt, ka Komisija šajā lietā bija nepietiekami vai nepareizi definējusi konkrēto tirgu, ko skāra Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētais pārkāpums, šis apstāklis neietekmē to, vai šis pārkāpums noticis.

134 Ņemot vērā iepriekš minēto, aprakstītie iebildumi ir noraidāmi pēc būtības, ciktāl tie attiecas uz to, vai Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētā pārkāpuma mērķis vai sekas bija būtiska konkurences ierobežošana.

Par EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumu, kas konstatēts Apstrīdētā lēmuma 2. pantā

Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti

135 *Mannesmann* apgalvo, ka Komisijas secinājums, saskaņā ar kuru līgumi par piegādi *Corus*, kurus tas noslēdza ar *Vallourec*, *Dalmine* un *Mannesmann*, bija paredzēti, lai īstenotu kopēju komerciālu stratēģiju, un radīja EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumu, ir balstīts uz acīmredzamu kļūdu novērtējumā.

136 Vispirms *Mannesmann* apgalvo, ka Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatētajam pārkāpumam izvirzītie pierādījumi attiecas tikai uz *Vallourec* un *Corus* (Apstrīdētā lēmuma 78., 91., 110., 146. un 152. apsvērumš). Komisija nemaz nebija pierādījusi *Mannesmann* dalību Eiropas-Japānas kluba ietvaros noslēgto Noteikumu īstenošanā. Runājot par Komisijas pārmetumiem *Mannesmann* attiecībā tikai uz līgumiem, ko *Corus* noslēdza ar trešām personām, *Mannesmann* uzskata, ka tas nevarēja atbilstoši aizstāvēties. Tāpēc tas lūdz Pirmās instances tiesu noteikt šādu procesa organizatoriskos pasākumus:

- likt Komisijai iesniegt Pirmās instances tiesā tos *Corus* lietā T-48/00 minētos dokumentus, kas attiecas uz faktiem, kas bija Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatētā pārkāpuma pamatā;
- piešķirt prasītājam tiesības iepazīties ar šiem dokumentiem, ciktāl tie nav konfidenciāli, un izteikt savu viedokli par tiem papildu iesniegumā.

137 Komisija noraida *Mannesmann* apgalvojumus un apliecina, ka tā dalība 2. pantā konstatētā pārkāpuma izdarīšanā no juridiskā viedokļa ir pietiekami pamatota Apstrīdētā lēmuma 146.–155. apsvērumā.

138 Otrkārt, *Mannesmann* apstrīd Komisijas apgalvojumu, saskaņā ar kuru bezšuvju cauruļu piegādes līgumi, kurus noslēdza *Corus*, ietilpa aizliegtas vienošanās ietvaros. Vispirms, ja tas tā būtu bijis, *Corus* nebūtu gaidījis divus gadus, lai noslēgtu vēl vienu līgumu ar *Mannesmann*. Īstenībā katrs piegādes līgums tika noslēgts atsevišķi. Līdzības šo līgumu starpā var tikt izskaidrotas ar faktu, ka *Corus*, kas bija viena no pusēm visos līgumos, vēlējās tos vienādot.

139 Šo līgumu noslēgšanu pamato objektīvi un likumīgi iemesli. *Corus* lēmums pārtraukt noteikta veida tērauda cauruļu ražošanu, saglabājot savu kapacitāti bezšuvju cauruļu vītņu iegriešanā, ir pilnībā pamatots. *Corus* bija noslēdzis piegādes līgumu ar *Vallourec*, jo tam bija tiesības izmantot "VAM" vītņu iegriešanas tehniku, kas bija vajadzīga, lai *premium OCTG* caurules varētu iekļūt Lielbritānijas tirgū. *Mannesmann* atgādina, ka tā tiesvedība pret *Vallourec* par patentu tiesībām attiecībā uz *premium VAM* savienojumiem beidzās ar lēmumiem, kas bija labvēlīgi pēdējam un arī ļāva tam iegūt tirgus daļas uz *Mannesmann* rēķina. Tā vietā, lai izietu no Lielbritānijas ārzonas tirgus, *Mannesmann* nolēma koncentrēties uz tādu bezšuvju cauruļu bez vītņem pārdošanu, kurās vītnes varētu iegriezt to pircēji. Turklāt *Vallourec* nebija spējīgs apmierināt visu *Corus* pieprasījumu. Šādā kontekstā *Mannesmann* piegādāja *Corus* bezšuvju caurules.

140 Visbeidzot *Mannesmann* apgalvo, ka minētie piegādes līgumi attiecās tikai uz caurulēm, kuru diametrs bija lielāks par piecarpus collām. Bet vienīgie uzņēmumi, kas atradās Kopienā un kas varēja ražot šādu izmēru caurules bija *Vallourec*, *Dalmine* un *Mannesmann*. Slēdzot darījumus ar šiem trim uzņēmumiem un tādējādi nodrošinot sev dažādus piegādes avotus, *Corus* nodrošinājās pret cenas kāpuma risku. Komisija nevar kritizēt šo uzņēmumu par mēģinājumu maksimizēt peļņu no savu galaproduktu realizēšanas.

141 Komisija noraida šādu interpretāciju. Tā apgalvo, ka īstais piegādes līgumu mērķis bija piemērot Noteikumus, kas paredzēja vietējo tirgu sadali un bija pieņemti Eiropas-Japānas kluba ietvaros (Apstrīdētā lēmuma 146. apsvērums).

142 Šie līgumi, kas tika pārjaunoti 1993. gadā, līdz ar to atbilst aizliegto vienošanos pazīmēm, un tas ir pretrunā ar EKL 81. panta 1. punktu. Tie paredz *Corus* piegādes sadali starp *Vallourec*, *Dalmine* un *Mannesmann*, attiecīgi pēc 40 %, 30 % un 30 % likmes. Lai gan *Corus* savus līgumus bija noslēdzis dažādos datumos, tie veido

kopīgu EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumu. Lai cik arī svarīga nebūtu VAM tehnikas kontrole, Komisija paliek pie viedokļa, ka *Mannesmann* dalība aizliegtas vienošanās par bezšuvju tērauda caurulēm ietvaros no juridiskā viedokļa ir pietiekami pierādīta.

¹⁴³ Turklāt *Corus* nav nekādu leģitīmu interešu, kuru dēļ tam būtu jānoslēdz minētie līgumi. Tā kā bezšuvju tērauda cauruļu piedāvājums pārsniedza pieprasījumu, *Corus* nebija iemesla uztraukties par piegādes grūtībām vai cenu pieaugumu. Par argumentu, ka Komisija nevar *Corus* pārvest vēlēšanos maksimizēt ienākumus no galaproduktu pārdošanas, Komisija atkārtoti, ka šī uzņēmuma stratēģija iekļaujas aizliegtas vienošanās ietvaros.

¹⁴⁴ Treškārt, *Mannesmann* uzskata, ka *Corus* piegādes līgumi nav pretrunā EKL 81. panta 1. punktam. Šajā sakarā tas min to, ka piegādes apjoms *Corus* bija ievērojami zemāks par to sliekšni, sākot no kura Komisija parasti iejaucas vertikālu vienošanos gadījumā. Kā piemēru tas norāda, ka Komisijas 1999. gada 22. decembra Regula [Nr.] 2790/1999 par Līguma 81. panta 3. punkta piemērošanu vertikālu vienošanos un saskaņotu darbību kategorijām (OV L 336, 21. lpp.) paredz, ka "pret konkurenci vērsta saistības" ir tādas saistības, kas liek pircējam iegādāties vairāk nekā 80 % no gada pirkumiem pie viena pārdevēja. Ja nav sasniegts šis sliekšnis, līgumi ir likumīgi.

¹⁴⁵ Pēc *Mannesmann* domām, *Corus* izmantotā piegādes metode neierobežoja konkurenci. Nepastāvot kaut kādai īpašai attieksmei, *Corus* lēmums piešķirt katram no trim piegādātājiem zināmu kvotu, kas noteikta atbilstoši tā gada iepirkumu apjomam, konkurenci nedeformēja. Bezšuvju tērauda cauruļu piedāvājums pārsniedz pieprasījumu, un *Corus* vajadzības ir paredzamas. Šādos apstākļos bija saprātīgi, ka *Corus* piegādātājiem noteica iepirkumu kvotu, nevis noteica vajadzīgo preču daudzumu piegādes līgumos.

- 146 *Mannesmann* piebilst, ka minēto preču cena tika noteikta individuāli vienojoties, un pēc tam tā tika pārskatīta pēc formulas, kas balstīta uz tirgus attīstību. Šādi indeksācijas noteikumi ir bieži sastopami ilgtermiņa līgumos un ir pamatojami ar cenu svārstībām, kas raksturīgas tērauda cauruļu tirgus nozarē. Šie līgumi neietvēra nekādu apmaiņu ar konfidenciālu informāciju. *Corus* nebija ierobežots pārsūtīt *Mannesmann* no indeksācijas formulas izrietošos labojumus. Turklāt no Komisijas lēmumu pieņemšanas prakses izriet, ka šādi noteikumi nekad nav tikuši atzīti par pretējiem EKL 81. panta 1. punktam.
- 147 Attiecībā uz citiem līgumos paredzētajiem nosacījumiem *Mannesmann* uzskata, ka Komisija pievērš īpašu uzmanību soda nosacījumiem, kuriem, ņemot vērā Kopienas konkurences tiesību viedokli, nav nekādas nozīmes. Vieglais līgumsods, kas piemērojams preču nepiegādāšanas gadījumā, ir izskaidrojams ar plašo šo preču piedāvājumu, kas ļāva *Corus* sev viegli nodrošināt piegādi.
- 148 Visbeidzot, *Mannesmann* replikā apgalvo, ka šajā lietā nav izpildīti divi nosacījumi, kas paredzēti EKL 81. panta 1. punktā attiecībā uz tirdzniecības starp dalībvalstīm ietekmējošo raksturu un konkurences ierobežošanu. No Apstrīdētā lēmuma pamatojuma (147. apsvērums) izriet, ka tā 2. pantā minēto vienošanos mērķis bija ierobežot Japānas ražotāju pieeju Lielbritānijas tirgum. Šādā veidā aizliegtā vienošanās ietekmēja tirdzniecību starp Kopienas un Japānu, bet tā neatstāja ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm vai uz konkurenci kopējā tirgus iekšienē.
- 149 Katrā ziņā, Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minēto vienošanos ietekme ir nenozīmīga, ņemot vērā tirdzniecības apjomu starp Japānu un Kopienas. *Mannesmann* šajā sakarā pārmet Komisijai to, ka tā nav pietiekami izanalizējusi konkrēto tirgu. Tas uzsver, ka Lielbritānijas tirgus aptver aptuveni 2,5 % no pasaules OCTG cauruļu patēriņa, ieskaitot bezšuvju caurules. Taču pēdējās aptver tikai 16 % no visa OCTG cauruļu

tirgus (Apstrīdētā lēmuma 2. pielikums). Apgalvotā aizliegtā vienošanās nesasniedz sliekšni, kas noteikts Komisijas 1997. gada Paziņojuma [Nr.] 97/C-372/04 9. punktā par mazāk nozīmīgām vienošanām, uz kurām neattiecas [EK] līguma [81.] panta 1. punkta nosacījumi (OV 1997, C 372, 13. lpp., turpmāk tekstā — “1997. gada paziņojums”).

150 Komisija atspēko šos argumentus, tā uzskata tos par nepārliciecināmiem. Tā atgādina, ka šajos piegādes līgumos *Vallourec*, *Dalmine* un *Mannesmann* tika rezervēta zināma bezšuvju tērauda cauruļu piegādes daļa *Corus* neatkarīgi no tā faktiski patērētā daudzuma. Šiem uzņēmumiem nebija nekādas intereses noteikt konkurējošas cenas bezšuvju tērauda caurulēm, kurām vitnes tika iegrietas Lielbritānijā.

151 Atzīmējusi, ka Regula Nr. 2790/1999 šim gadījumam nav piemērojama, Komisija precīzē, ka tā izvērtēja piegādes līgumos paredzēto līgumsodu vienīgi tādēļ, lai pārbaudītu, vai piegādes termiņu ilgums varēja objektīvi pamatot *Corus* lēmumu nodrošināt sev piegādi tikai no Kopienas uzņēmumiem. Tā secināja, ka nosacījums par piegādes termiņiem bija ietverts vienīgi, lai izslēgtu Japānas ražotājus.

152 Visbeidzot, Komisija apgalvo, ka *Mannesmann* pamati attiecībā uz to, ka netika būtiski ierobežota konkurence un ietekmēta tirdzniecība starp dalībvalstīm, ir nepieņemami tādēļ, ka tie ir celti par velti. Tāpat tikai replikas sniegšanas stadijā *Mannesmann* apgalvoja, ka Apstrīdētā lēmuma 2. pants ir nelikumīgs 1997. gada paziņojuma aspektā. Abos gadījumos runa ir par jauniem pamatiem, kas nav pieņemami saskaņā ar Pirmās instances tiesas Reglamenta 48. panta 2. punktu.

153 Pakārtoti Komisija apgalvo, ka šie prasības pamati ir nepamatoti.

154 Attiecībā uz argumentu par to, ka bija jāpiemēro 1997. gada paziņojums, Komisija norāda, ka, tā kā periods, kas tika ņemts vērā, nosakot naudas sodus, ilga no 1990. gada līdz 1995. gadam, tad drīzāk būtu jālūdz piemērot Komisijas 1986. gada 3. septembra paziņojumu par mazāk nozīmīgām vienošanām, uz kurām neattiecas Līguma [81.] panta 1. punkta nosacījumi (OV 1986, C 231, 2. lpp.). Taču minimālais 5 % sliekšnis, kas ietverts šajā pēdējā paziņojumā, neattiecas uz pasaules tirgu, bet uz ģeogrāfisko tirgu Kopienas teritorijā. Šajā lietā piegādes līgumi aptver 78–84 % no Lielbritānijas tirgus patēriņa un 13–24 % no Kopienas tirgus patēriņa. Turklāt katra iesaistītā uzņēmuma apgrozījums lielā mērā pārsniedz 200 miljonu EUR sliekšni, kas minēts šajā paziņojumā, kā arī Komisija piebilst, ka 1997. gada paziņojumā ietvertie sliekšņi, kas būtu piemērojami saskaņā ar *Mannesmann*, šajā lietā acīmredzami tika pārkāpti.

155 Visbeidzot, Komisija uzskata, ka iespējamā Apstrīdētā lēmuma 2. panta atcelšana neietekmētu *Mannesmann* uzliktā naudas soda apmēru, jo šajā pantā konstatētais pārkāpums nebija par pamatu atsevišķam soda mēram.

Pirmās instances tiesas vērtējums

156 Vispirms jāatzīmē, ka *Mannesmann* lūgumam par to, lai Komisija šīs lietas ietvaros uzrādītu dokumentus, ko *Corus* iesniedza lietā T-48/00, ir zudis mērķis tādēļ, ka septiņas lietas par Apstrīdētā lēmuma likumību, ieskaitot šo lietu un lietu T-48/00, tika apvienotas mutvārdu procesā un visiem prasītājiem bija iespēja Pirmās instances

tiesas Kancelejā iepazīties ar iesniegumiem un pielikumiem, kas iesniegti citās lietās, izņemot atsevišķus konfidenciālus dokumentus. Tādējādi *Mannesmann* bija pieejami visi minētie dokumenti, un tas varēja tiesas sēdē izteikt komentārus par šo dokumentu saturu, kā vēlējās. Šādos apstākļos nav jāapmierina tā blakus prasība ļaut šai sakarā iesniegt jaunus paskaidrojumus.

157 Trīs piegādes līgumu mērķi un sekas Komisija Apstrīdētā lēmuma 111. apsvērumā apraksta šādi:

“Šo līgumu mērķis bija piegādāt OCTG tirgus “līderim” Ziemeļu jūras reģionā bezšuvju caurules, un to nolūks bija saglabāt vietējo ražotāju Apvienotajā Karalistē, lai nodrošinātu “[Noteikumu]” ievērošanu Eiropas-Japānas kluba ietvaros. Šo līgumu galvenais mērķis un sekas bija visa viņu konkurenta [*Corus*] (*Vallourec*, sākot ar 1994. gadu) pieprasījuma sadale starp [*Mannesmann*], *Vallourec* un *Dalmine*. Cauruļu bez vītņem iepirkuma cena līgumos tika noteikta, ņemot vērā cauruļu ar vītņem, kuras iegrieza [*Corus*], cenas. Tajos bija ietverts arī ierobežojums [*Corus*] (*Vallourec*, sākot ar 1994. gadu) brīvībai iegādāties precī un pēdējā pienākums paziņot konkurentiem piemērotās pārdošanas cenas un daudzumu. Turklāt [*Mannesmann*], *Vallourec* (līdz 1994. gada februārim) un *Dalmine* uzņēmās piegādāt konkurentam ([*Corus*], vēlāk, sākot ar 1994. gada martu, *Vallourec*) cauruļu daudzumu, kas iepriekš nebija zināms.”

158 Pirmās instances tiesā iesniegto piegādes līgumu, jo īpaši tā, ko *Mannesmann* ar *Corus* noslēdza 1993. gada 9. augustā, noteikumi būtībā apstiprina faktus, kas minēti Apstrīdētā lēmuma 111. apsvērumā, kā arī tā 78.–82. un 153. apsvērumā. Kopumā ņemot, šie līgumi, vismaz sākot ar 1993. gada 9. augustu, sadala *Corus* pieprasījumu pēc caurulēm bez vītņem starp pārējiem trim Eiropas ražotājiem (40 % *Vallourec*, 30 % *Dalmine* un 30 % *Mannesmann*). Turklāt visi šie līgumi paredz, ka *Corus* par caurulēm bez vītņem maksā cenu, kas noteikta ar matemātiskas formulas palīdzību, kurā tiek ņemta vērā *Corus* iegūtā cena par caurulēm ar vītņem.

- 159 No šiem konstatējumiem izriet, ka šo piegādes līgumu mērķis un (vai) sekas bija aizstāt konkurences risku, kam bija pakļauti četri Eiropas ražotāji, ar vienošanos par peļņas sadali, kas iegūta no cauruļu ar vītņem pārdošanas Apvienotās Karalistes tirgū (skat. pēc analogijas attiecībā uz saskaņotām darbībām iepriekš 42. punktā minēto spriedumu lietā "Cements", 3150. punkts).
- 160 Ar visiem šiem piegādes līgumiem *Corus* piesaistīja savus trīs Kopienas konkurentus tādā veidā, ka vietējā tirgū izzuda reāla konkurence un konkurences iespēja no viņu puses, pretim ziedojot savu brīvību piegādes ziņā. Faktiski šo trīs konkurentu cauruļu bez vītņem pārdošanas apjomi samazinātos, ja samazinātos *Corus* cauruļu ar vītņem pārdošanas apjomi. Turklāt peļņas starpība caurulēm bez vītņem, ko trīs piegādātāji uzņēmās piegādāt, arī samazinātos, pieņemot, ka samazinātos *Corus* iegūtā cena par caurulēm ar vītņem, kas varētu pat nest zaudējumus. Šādos apstākļos praktiski bija neiedomājami, ka šie trīs ražotāji spētu Lielbritānijas cauruļu ar vītņem tirgū nodrošināt reālu konkurenci *Corus*, jo īpaši attiecībā uz cenu (skat. Apstrīdētā lēmuma 153. apsvērumu).
- 161 No otras puses, piekrītot noslēgt šos līgumus, visi trīs *Corus* Kopienas konkurenti nodrošināja sev netiešu dalību *Corus* vietējā tirgū, kā arī attiecīgās peļņas daļu. Lai iegūtu šos labumus, viņi faktiski atteicās no iespējas pārdot caurules ar vītņem Lielbritānijas tirgū, kā arī vismaz kopš trešā līguma noslēgšanas 1993. gada 9. augustā, piešķirot atlikušos 30 % *Mannesmann*, — no iespējas piegādāt lielāku cauruļu bez vītņem, ko iegādājās *Corus*, proporciju, nekā to, kas katram no tiem tika piešķirta iepriekš.
- 162 Turklāt *Corus* konkurenti akceptēja apgrūtināšanu, tādējādi no komerciālā viedokļa neparastu pienākumu piegādāt tam tādu daudzumu cauruļu, kas iepriekš bija

noteikts tikai atsaucoties uz tā pārdoto cauruļu ar vītņem apjomu. Šāds pienākums pastiprināja nelikumīgo savstarpējo atkarību starp ražotājiem un *Corus*, tāpēc ka tie kā līgumiski saistīti piegādātāji bija atkarīgi no tā komerciālās politikas.

163 Jākonstatē, ka tad, ja nepastāvētu piegādes līgumi un neeksistētu Noteikumi, trim Eiropas ražotājiem, izņemot *Corus*, normāli būtu ista vai vismaz potenciāla komerciāla interese efektīvi konkurēt ar *Corus* Lielbritānijas cauruļu ar vītņem tirgū, kā arī konkurēt savā starpā par cauruļu bez vītņem piegādi *Corus*.

164 Šajā sakarā jāpiezīmē, ka turklāt visi piegādes līgumi sākotnēji tika noslēgti uz piecu gadu termiņu. Šis nosacīti ilgais termiņš apliecina un apstiprina šo līgumu konkurenci deformējošo raksturu, īpaši tādēļ, ka *Mannesmann* un abi pārējie *Corus* piegādātāji faktiski bija atteikušies no iespējas šajā periodā tiešā veidā darboties Lielbritānijas cauruļu ar vītņem tirgū.

165 Par *Mannesmann* īpašo argumentu, ka līgumos ietvertā cenas formula ir tikai indeksācijas nosacījums, jāatzīmē, ka Komisija šo nosacījumu bija atzinusi par konkurenci deformējošu, jo tas *Corus* maksāto cenu katram no piegādātājiem par caurulēm bez vītņem nosaka, ņemot vērā tā iegūtās cenas par caurulēm ar vītņem vienādi attiecībā uz visiem trim piegādātājiem. Jākonstatē, ka, pat pieņemot, ka par cauruļu bez vītņem sākotnējām cenām *Corus* un visi tā piegādātāji patiešām vienojās atsevišķi, starp *Corus*, no vienas puses, un katru no šiem uzņēmumiem, no otras puses, pastāvēja komerciālas dabas spiediena attiecības, kas atspoguļojās noteiktajās cenās, un jebkādas konkurences iespējas attiecībā uz *Corus* iegādāto cauruļu bez vītņem cenu bija likvidētas. *Corus* pārdoto cauruļu ar vītņem cenas izvēle indeksa

formā nebija neitrāla un padarīja šai lietā piemēroto formulu pavisam atšķirīgu no parastā indeksācijas nosacījuma. Kā norādīts iepriekš 160. punktā, šādas izvēles rezultātā trīs piegādātāji, kas arī paši ražoja caurules ar iegrieztām vītņēm, zaudēja komerciālās intereses konkurēt ar *Corus* attiecībā uz cenu Apvienotās Karalistes tirgū.

166 Turklāt, kā norāda Komisija, cauruļu bez vītņēm cenas noteikšanas formula, kas paredzēta visos trīs piegādes līgumos, ietvēra nelikumīgu komerciālas informācijas apmaiņu (skat. Apstrīdētā lēmuma 153. apsvērumu, kā arī tā 111. apsvērumu), kurai vajadzēja palikt konfidencialai, nepakļaujot riskam konkurējošu uzņēmumu komerciālās politikas autonomiju (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 1999. gada 11. marta spriedumu lietā *Thyssen Stahl*/Komisija, *Recueil*, II-347. lpp., 403. punkts, un spriedumu lietā T-151/94 *British Steel*/Komisija, *Recueil*, II-629. lpp., 383. un turpmākie punkti).

167 *Mannesmann* arguments par to, ka konfidencialā informācija par *Corus* pārdoto cauruļu apjomu un cenu, ko maksāja tā klienti, tam netika izpausti, nav attaisnojums šīs lietas apstākļos.

168 Attiecībā uz *Corus* pārdoto cauruļu ar vītņēm apjomu jākonstatē, ka tā piegādātāji, ieskaitot *Mannesmann*, viegli varēja to izrēķināt, jo katrs no viņiem principā piegādāja zināmu daļu no tā pieprasījuma.

169 No otras puses, *Mannesmann* pareizi apgalvo, ka *Corus* nepaziņoja saviem līgumslēdzējiem cenas kā tādas, par kurām tas pārdeva caurules bez vītņēm. Tādējādi Apstrīdētā lēmuma 111. apsvērumā minētajā apgalvojumā, ka piegādes līgumi “uzlika [*Corus*] par pienākumu paziņot saviem konkurentiem faktisko pārdošanas cenu”, šajā ziņā ir pārspilēts līgumsaistību apjoms. Taču Apstrīdētā

lēmuma 153. apsvērumā un Pirmās instances tiesā Komisija pareizi norādīja, ka šīs cenas bija matemātiski saistītas ar cenu, kas tika maksāta par caurulēm bez vītņēm, tādējādi minētajiem trim piegādātājiem bija precīzas norādes par *Corus* pārdoto cauruļu ar vītņēm cenas svārstību virzību, laiku un amplitūdu.

170 Jākonstatē, ka ne tikai šādas informācijas paziņošana konkurentiem pārkāpj EKL 81. panta 1. punktu, bet turklāt šī pārkāpuma raksturs pēc būtības ir tāds pats kā gadījumā, ja tiek paziņota nevis pati cauruļu ar vītņēm cena, bet tikai informācija par cenas svārstībām. Šādos apstākļos jāuzskata, ka iepriekšējā punktā aprakstītajai neprecizitātei nav nozīmes plašākā Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatētā pārkāpuma kontekstā un ka tādējādi tā nekādi neietekmē šī pārkāpuma konstatāciju.

171 Par *Mannesmann* argumentu, kas pamatots ar Regulu Nr. 2790/1999, vispirms jāuzsver, ka šī regula šajā lietā nav tieši piemērojama, jo Apstrīdētais lēmums tika pieņemts 1999. gada 8. decembrī un tā 2. pants attiecībā uz *Mannesmann* skar periodu no 1993. gada līdz 1997. gadam, t.i., laika posmu pirms Regulas Nr. 2790/1999 attiecīgo noteikumu spēkā stāšanās 2000. gada 1. jūnijā.

172 Turklāt, ciktāl tomēr šī regula var attiekties uz šo gadījumu, jo tā atspoguļo Komisijas nostāju 1999. gada decembrī attiecībā uz vertikālo vienošanos nenozīmīgo kaitējumu konkurencei, jāatzīmē, ka ar šo regulu tiek piemērots EKL 81. panta 3. punkts. Taču Regulas Nr. 17 4. pants paredz, ka šis individuālais izņēmums atbilstoši minētajam noteikumam var tikt piemērots vienošanās starp uzņēmumiem gadījumos tikai tad, ja tie to šai nolūkā ir paziņojuši Komisijai, kas šajā lietā nebija izdarīts.

- 173 No tā izriet, ka minēto līgumu likumību nevar izvērtēt tikai no EKL 81. panta 1. punkta viedokļa. Tādējādi, pieņemot, ka būtu pierādīts apstākļi, ka šie līgumi atbilda EKL 81. panta 3. punkta nosacījumiem, kas nosaka izņēmumus, ņemot vērā Komisijas politiku, un kā tas izriet no tās Regulas Nr. 2790/1999, tam minētajā lietā nav nozīmes. Gluži pretēji, regulas pieņemšana 1999. gada decembrī apliecina, ka saskaņā ar Komisijas viedokli šādas vienošanās principā pārkāpa EKL 81. panta 1. punktu, jo ar to tika piemērots EKL 81. panta 3. punkts. Tādējādi *Mannesmann* arguments, kas pamatots ar Regulu Nr. 2790/1999, ir noraidāms.
- 174 Tā kā Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatēto pārkāpumu radīja pašos piegādes līgumos ietvertie ierobežojumi, jākonstatē, ka iepriekš minētie apsvērumi ir pietiekami, lai pamatotu to eksistenci.
- 175 Neatkarīgi no četrus Eiropas ražotāju sadarbības pakāpes, jākonstatē, ka katrs no tiem noslēdza piegādes līgumu, kas ierobežoja konkurenci un bija EKL 81. panta 3. punkta pārkāpums, kas konstatēts Apstrīdētā lēmuma 2. pantā. Lai gan Apstrīdētā lēmuma 2. panta 1. punktā norādīts, ka piegādes līgumi bija noslēgti "1. pantā konstatētā pārkāpuma ietvaros", no Apstrīdētā lēmuma 111. punkta skaidri izriet, ka tieši fakts, ka šie līgumi tika noslēgti, veido 2. pantā konstatēto pārkāpumu.
- 176 Tādējādi, pat pieņemot, ka *Mannesmann* būtu veiksmīgi pierādījis, ka līguma noslēgšana ar *Corus* objektīvi atbilda tā komerciālajām interesēm, šis apstākļi nekādā ziņā neapgāž Komisijas apgalvojumu, ka šī vienošanās bija nelikumīga. Faktiski konkurenci deformējošas darbības ļoti bieži ir uzņēmumu individuālajās, vismaz īstermiņa komerciālajās interesēs.

177 Ņemot vērā šos apsvērumus, nav vajadzības izšķirt lietas dalībnieku domstarpības par piegādes neizpildes gadījumā paredzēto līgumsodu, proti, konkrētā piegādātāja attiecīgās daļas samazināšanu, jo šajā sakarā *Mannesmann* izvirzītā argumenta mērķis ir pierādīt, ka no *Corus* viedokļa bija komerciālā ziņā loģiski noslēgt trīs šādi sastādītus piegādes līgumus. Arī argumentam par to, ka vienīgie Kopienas uzņēmumi, kas bija spējīgi ražot konkrētā izmēra cauruļus, bija *Vallourec*, *Dalmine* un *Mannesmann*, nav nozīmes šī paša iemesla dēļ.

178 Tāpēc arī *Mannesmann* argumenti par *Vallourec* komerciālo varu cauruļu ar vītņem tirgū, kas izrietēja no tā *premium* VAM savienojuma patenta un kas galvenokārt attiecās uz komerciālajām interesēm, kas mudināja *Mannesmann* noslēgt līgumu ar *Corus* par cauruļu bez vītņem piegādi, nav nozīmīgi. Šie argumenti labākajā gadījumā var zināmā mērā padarīt relatīvus Komisijas apgalvojumus attiecībā uz *Mannesmann* reālās konkurences ierobežošanu Lielbritānijas cauruļu ar vītņem tirgū, bet tie neapgāž galveno secinājumu, ka piegādes līgumu līgumslēdzējas puses Lielbritānijas cauruļu bez vītņem un cauruļu ar vītņem tirgus konkurences risku aizstāja ar sadarbību, t.i., komerciālu drošību.

179 Tā kā Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatētā pārkāpuma pastāvēšana no juridiskā viedokļa bija konstatēta pietiekami, vairs nav jāpārbauda Komisijas pamatojums attiecībā uz četrus Eiropas ražotāju sadarbību (skat. iepriekš minēto 171. punktu). It īpaši, papildus piegādes līgumiem, kurus Komisija izmantoja, lai pierādītu šīs sadarbības faktu, šai nolūkā nevajag analizēt *Mannesmann* minētos argumentus attiecībā uz netiešajiem pierādījumiem.

180 Taču tādā mērā, kādā sadarbībai starp četriem Kopienas ražotājiem attiecībā uz Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minēto pārkāpumu ir nozīme citu šajā lietā izvirzīto pamatu izvērtēšanā, tā ir jāizvērtē.

181 Šajā kontekstā ir jānorāda, ka var uzskatīt, ka darbības, kas veido kopēja plāna daļu un kurām ir vienots mērķis, veido vienu vienošanos (šajā sakarā skat. iepriekš 42. punktā minēto spriedumu lietā “Cements”, 4027. punkts). Faktiski, ja Komisija pierāda, ka uzņēmums, piedaloties aizliegtas vienošanās noslēgšanā, zināja vai tam bija jāzina, ka ar šo rīcību tas pievienojās vienam līgumam, tā piedalīšanās attiecīgo aizliegto vienošanos noslēgšanā var veidot piekrišanu pievienoties šim līgumam (šajā sakarā skat. iepriekš 42. punktā minēto spriedumu lietā “Cements”, 4068. un 4109. punkts).

182 Šajā sakarā ļoti nozīmīgs ir dokuments ar nosaukumu “Piezīmes pie VAM līguma”, kas datēts ar 1990. gada 23. martu. Nodaļā ar virsrakstu “Scenārijs II” Verluka norāda uz iespēju “panākt japāņu piekrišanu neiejaukties [Lielbritānijas] tirgū un uz to, ka problēma tiks atrisināta eiropiešu starpā”. Viņš turpina: “Šādā gadījumā caurules bez vītņēm faktiski tiktu sadalītas starp [*Mannesmann*], [*Vallourec*] un *Dalmine*. Nākamajā punktā viņš atklāj, ka “iespējams, būtu ienesīgi [*Vallourec*] piegādi piesaistīt gan [*Corus*] pārdotā VAM cenai, gan apjomam.”

183 Tā kā šis piedāvājums precīzi atspoguļo *Vallourec* un *Corus* sešpadsmit mēnešus vēlāk noslēgtā līguma būtiskos noteikumus, ir skaidrs, ka *Vallourec* tiešām pieņēma šo stratēģiju un tās īstenošanai tika noslēgts minētais līgums.

184 Turklāt fakts, ka *Corus*, no vienas puses, noslēdza praktiski identiskus līgumus ar katru no pārējiem Eiropas-Japānas kluba dalībniekiem, proti, ar *Dalmine* un vēlāk ar *Mannesmann*, no otras puses, un ka tādējādi *Corus* pieprasījums pēc caurulēm bez vītņēm, sākot ar 1993. gada augustu, tika faktiski sadalīts starp trim pārējiem Eiropas-Japānas kluba dalībniekiem tieši tā, kā to bija paredzējis Verluka, apstiprina to, ka šo triju līgumu mērķis bija īstenot kopējo stratēģiju, kas bija piedāvāta viņu sadarbības ietvaros šajā klubā.

185 Šāds secinājums ir pamatots ar pierādījumiem, uz kuriem Komisija atsaucas Apstrīdētajā lēmumā, jo īpaši tā 91. apsvērumā, kas ir formulēts šādi:

“1993. gada 21. janvārī [*Corus*] nosūtīja *Vallourec* (iespējams, arī [*Mannesmann*] un *Dalmine*) bezšuvju cauruļu nozares reorganizēšanas līguma ieteikumu projektu, kas būtu apspriežams *Mannesmann*, *Vallourec*, *Dalmine* un [*Corus*] tikšanās laikā Hitrovā 1993. gada 29. janvārī (Komisijas lietas materiālu 4628. lpp., t.i., dokumenta pirmā lapa ar virsrakstu “Ieteikumu projekts bezšuvju cauruļu nozares reorganizēšanas līgumam”). Šajā dokumentā ir rakstīts: “[*Corus*] ir izteicis savu vēlmi, iespējams, izbeigt bezšuvju cauruļu ražošanu. Tas mēģina to izdarīt organizēti un kontrolēti, lai novērstu cauruļu piegādes pārtraukumu saviem klientiem un palīdzētu saglabāt pasūtījumus ražotājiem, kas pārņems šo ražošanu [...]. Pēdējo sešu mēnešu laikā starp [*Corus*] un citiem ražotājiem, kuri ir ieinteresēti iegūt [*Corus*] aktīvus, ir notikušas sarunas, un tas uzskata, ka pastāv vienprātība attiecībā uz šajā dokumentā aprakstīto darbības plānu”. Viens no ieteikumiem paredzēja OCTG darbību nodošanu *Vallourec*, tai pat laikā paturot spēkā cauruļu bez vītņēm piegādes līgumus starp [*Corus*] un *Vallourec*, [*Mannesmann*] un *Dalmine*, saglabājot tās pašas proporcijas. Tajā pašā dienā starp [*Mannesmann*] un [*Corus*] notika tikšanās, kuras laikā [*Mannesmann*] “akceptēja, ka *Vallourec* kļūs par līderi OCTG nozarē” (Komisijas lietas materiālu 4626. lpp., t.i., viena lapa, ko 1993. gada 22. janvārī Deiviss [*Davis*] no *Corus* pa faksu nosūtīja Patriē [*Patrier*] uz *Vallourec*). *Dalmine* dokuments ar nosaukumu [“Bezšuvju tērauda cauruļu sistēma Eiropā un tirgus attīstība” (*Seamless steel tube system in Europe and market evolution*) (Komisijas lietas materiālu 2053. lpp.)], kas datēts ar 1993. gada maiju-augustu, noteica, ka visiem pieņemams [*Corus*] problēmas risinājums varētu tikt rasts Eiropas ietvaros; arī *Dalmine* pieņēma faktu, ka [*Corus*] iegūst *Vallourec* ražotnes.”

186 Turklāt jāpiebilst, ka dokumentā ar nosaukumu “Stratēģiskas piezīmes”, kas minēts Apstrīdētā lēmuma 80. apsvērumā, *Vallourec* skaidri paredzēja iespēju, ka *Dalmine* un *Mannesmann* sadarbosies ar to cauruļu bez vītņēm piegādē *Corus*. Turklāt

Apstrīdētā lēmuma 59. apsvērumā Komisija atsauca uz “g) Japāņu” dokumentu, īpaši uz kalendāru, kas atrodams tā 4. lpp., (Komisijas lietas materiālu 4912. lpp.), lai pierādītu, ka Eiropas ražotāji, lai saskaņotu savus viedokļus un izveidotu kopējus priekšlikumus Eiropas-Japānas kluba ietvaros pirms tikšanās ar Japānas ražotājiem tikās sagatavošanās sapulcēs.

187 No dokumentārajiem pierādījumiem, ko Komisija min Apstrīdētajā lēmumā un kas uzskaitīti iepriekš, izriet, ka četri Kopienas ražotāji tiešām, vismaz 1993. gadā, satikās, lai saskaņotu savus viedokļus Eiropas-Japānas kluba ietvaros pirms viņu starpkontinentālajām tikšanās reizēm. Tāpat ir noskaidrots, ka *Corus* vītņu iegriešanas rūpnīcas slēgšana Klidesdeilā un tas, ka to iegādājās *Vallourec*, kā arī cauruļu bez vītņiem piegāde šim uzņēmumam no *Dalmine* un *Mannesmann* bija sarunas temats šajās sapulcēs. Tādējādi nav aptverams, ka *Mannesmann* varēja nebūt informēts par *Vallourec* izstrādāto stratēģiju un faktu, ka tā piegādes līgums ar *Corus* veidoja plašāku konkurenci deformējošu vienošanos, kas ietekmēja standarta cauruļu ar vītņiem, kā arī cauruļu bez vītņiem tirgu.

188 Par *Mannesmann* argumentu, ka trešais piegādes līgums starp *Corus* un *Mannesmann* bija noslēgts daudz vēlāk nekā divi pārējie un tāpēc Komisija nevarēja secināt, ka bija izdarīts viens pārkāpums, kurā bija iesaistīti četri Eiropas ražotāji, jākonstatē, ka piegādes līguma starp *Mannesmann* un *Corus* trūkums pirms 1993. gada neapgāz Komisijas apgalvojumu. Faktiski, lai gan cauruļu bez vītņiem piegādes sadales stratēģija nebija pilnībā īstenota, pirms *Corus* bija trīs piegādātāji, pirmo divu līgumu noslēgšana iezīmēja daļēju šī plāna īstenošanu, pirms tas tika pabeigts.

189 Turklāt, kā Komisija minēja Pirmās instances tiesā, 1993. gada 21. janvāra dokumentā “Ieteikumu projekts bezšuvju cauruļu nozares reorganizācijas līgumam” minētā atsauce uz faktu, ka *Mannesmann* jau piegādāja *Corus* caurules bez vītņiem,

kas nebūt nav nesavienojams ar piegādes līguma noslēgšanu starp *Corus* un *Mannesmann* 1993. gada augustā, kā to apgalvo *Mannesmann*, apstiprina Komisijas analīzi. Kaut gan Komisija piesardzības dēļ Apstrīdētā lēmuma 2. pantā atzina, ka *Mannesmann* pārkāpums sākās 1993. gada 9. augustā, jo piegādes līgums ar *Corus* kopš šī datuma bija drošs pierādījums tā dalībai šajā pārkāpumā, no iepriekš minētā dokumenta atsauces ir skaidrs, ka īstenībā *Mannesmann* caurules bez vītņēm piegādāja *Corus* kopš 1993. gada janvāra.

190 Tādējādi no Komisijas Apstrīdētajā lēmumā minētajiem pierādījumiem izriet, ka *Vallourec* izstrādāja stratēģiju Apvienotās Karalistes tirgus aizsardzībai un noslēdza piegādes līgumu ar *Corus*, kas ļāva spert pirmo soli tās īstenošanai. Tad tiem pievienojās *Dalmine* un *Mannesman*, par ko liecina šo abu uzņēmumu piegādes līgumu noslēgšana ar *Corus*.

191 Visbeidzot, par apgalvojumiem, ka nepastāvēja būtiska ietekme uz tirdzniecību starp dalībvalstīm, jāatzīst, ka tie saskaņā ar Komisijas argumentāciju ir noraidāmi kā nepieņemami atbilstoši Reglamenta 48. panta 2. punktam.

192 Faktiski ar šiem argumentiem, kas pirmo reizi minēti replikā, *Mannesmann* kritizē Komisiju par tiesiskām un novērtējuma kļūdām attiecībā uz vienu no nosacījumiem EKL 81. panta 1. punkta piemērošanai. Pamati, kas attiecas uz lietas būtību, nav sabiedriskās kārtības jautājums, tādējādi Kopienas tiesai tie nav jāpārbauda pēc savas iniciatīvas.

193 Ir noderīgi atzīmēt, ka līdzīgus argumentus tiem, kurus izvirza *Mannesmann*, Pirmās instances tiesa ir noraidījusi kā nepamatotus lietās, ar kurām šī lieta bija apvienota

mutiskajā procesā (iepriekš 127. punktā minētais spriedums *Dalmine/Komisija*, īpaši 156. un 157. punkts, un iepriekš 102. punktā minētais spriedums *JFE Engeneering u.c./Komisija*, īpaši 367.–374. un 386.–395. punkts).

194 Attiecībā uz argumentu par to, ka *Mannesmann* un *Corus* noslēgtajam līgumam nebija būtiskas konkurenci deformējošas ietekmes, šis arguments ir pieņemams tiktāl, ciktāl tas papildina jau iepriekš prasības pieteikumā minētos argumentus, saskaņā ar kuriem Komisija no juridiskā viedokļa nav pietiekami pierādījusi, ka Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minēto piegādes līgumu mērķis vai sekas bija konkurences ierobežošana EKL 81. panta izpratnē.

195 Attiecībā uz būtību vispirms jāatgādina, ka šajā lietā Komisija pamatojās ne tikai uz sekām, bet arī uz Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minēto vienošanos ierobežojošo mērķi (skat. Apstrīdētā lēmuma 111. apsvērumu, kā arī iepriekš minēto 157. un turpmākos punktus).

196 Šajā sakarā uzņēmumi, kas noslēdz vienošanos ar īpašu mērķi ierobežot konkurenci, principā nevar izvairīties no EKL 81. panta 1. punkta piemērošanas, apgalvojot, ka to vienošanās būtiski neietekmē konkurenci (skat. iepriekš minēto 130. punktu).

197 Faktiski, kā nolemts iepriekš 179. un turpmākajos punktos, Apstrīdētā lēmuma 2. pantā minētie līgumi īpaši tika noslēgti, lai sadalītu cauruļu bez vītņem piegādi *Corus*, kas starp saviem Eiropas konkurentiem, kas arī bija Eiropas-Japānas kluba biedri, bija "galvenais piegādātājs" (*leader*, skat. Apstrīdētā lēmuma 111. apsvērumu) Apvienotās Karalistes tirgū. Šie līgumi turklāt paredzēja nelikumīgu komerciālas

informācijas izpaušanu no *Corus* puses. Tādējādi to mērķis ietvēra ievērojamus konkurences ierobežojumus Apvienotās Karalistes tirgū, kas, ņemot vērā Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatēto pārkāpumu (iepriekš 127. punktā minētais spriedums *Dalmine/Komisija*, 267. un 268. punkts) bija konkrētais tirgus, neatkarīgi no to sekām.

198 Tādējādi iepriekš izklāstītie iebildumi tiktāl, ciktāl tie attiecas uz jautājumu, vai Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatētais pārkāpums atbilda kritērijam par to, ka tā mērķis un sekas bija būtiska konkurences ierobežošana, ir noraidāmi pēc būtības.

199 Turklāt ir jāuzskata, ka *Mannesmann* argumenti, kas pamatoti ar 1997. gada paziņojumu, ir pieņemami, neņemot vērā to, ka tie pirmo reizi minēti replikā. *Mannesmann* pamatojas uz šo paziņojumu, lai stiprinātu savu jau prasības pieteikumā minēto argumentu, saskaņā ar kuru piegādes līgumi nebija konkurenci deformējošas vienošanās, kas pārkāpa EKL 81. panta 1. punktu.

200 Attiecībā uz būtību vispirms jāatzīmē, ka 1997. gada paziņojums šajā gadījumā laika ziņā ir piemērojams, jo Apstrīdētais lēmums tika pieņemts 1999. gadā. Šis 1997. gada paziņojums atspoguļo Komisijas viedokli šai laikā par vienošanām, kuras, kā tiek uzskatīts, pārkāpj EKL 81. panta 1. punktu. Īpaši jāuzsver, ka 1997. gada paziņojums nosaka procentuālus sliekšņus, tādējādi tas atšķirībā no iepriekšējiem paziņojumiem, kas sliekšņus noteica absolūtos skaitļos, atspoguļo Komisijas politikas un (vai) novērtējuma attīstību, nevis tikai faktu, ka vērā tiek ņemta inflācija. Šādos apstākļos, neņemot vērā to, ka minētie līgumi tika parakstīti 1991. un 1993. gadā, 1997. gada paziņojums, nevis 1986. gada paziņojums ir tas, kurš ir nozīmīgs Apstrīdētā lēmuma izvērtēšanai.

- 201 Tomēr ir jāuzsver, ka atsaukšanās uz 1997. gada paziņojumu nevar padarīt likumīgus piegādes līgumus šajā lietā, jo ar to palīdzību tika īstenota plašāka konkurenci deformējoša vienošanās attiecībā uz caurulēm ar vītņēm, uz kuru neattiecas minētā paziņojuma teksts (skat. iepriekš minēto 179. un turpmākos punktus). Faktiski šo līgumu konkurenci deformējošais mērķis un sekas daļēji sniedzas tālāk nekā tas tieši izriet no to noteikumiem, tādējādi, tehniski piemērojot 1997. gada paziņojumu tikai līgumiem vien, tiktu nepareizi ņemta vērā ietekme, ko tie atstāja uz attiecīgajiem tirgiem.
- 202 Katrā ziņā *Mannesmann* minētie skaitļi, lai pierādītu, ka iesaistīto uzņēmumu tirgus daļa ir mazāka nekā 1997. gada paziņojumā paredzētie sliekšņi, attiecas uz pasaules *OCTG* cauruļu tirgu. Taču 1997. gada paziņojums nosaka, ka “visu uzņēmumu, kas piedalās, tirgus daļas” nedrīkst pārsniegt noteikto sliekšni nevienā no konkrētajiem tirgiem”.
- 203 Šajā sakarā, lai gan Apstrīdētā lēmuma 35. apsvērumā minētā definīcija atsaucas uz “pasaules” *OCTG* bezšuvju cauruļu tirgu, šī definīcija ir jālasa, ņemot vērā Eiropas-Japānas kluba ietvaros noslēgto vienošanos un īpaši dažādu Noteikumu daļu detalizētu aprakstu. Faktiski no Apstrīdētā lēmuma, kopumā ņemot, un īpaši tā 53.–77. punkta izriet, ka Japānas un Eiropas ražotāju sadarbību visos vietējos tirgos vai zināmos gadījumos — noteiktā pasaules reģiona tirgū — noteica speciāli noteikumi, kas bija atšķirīgi dažādos tirgos un kas tika pieņemti darījumu sarunu rezultātā Eiropas-Japānas kluba ietvaros.
- 204 Šādos apstākļos īsta konkrētā ģeogrāfiskā tirgus analīze Apstrīdētajā lēmumā ietver detalizētu katrā tirgū pastāvošās situācijas aprakstu. Tādējādi Apstrīdētā lēmuma 35. apsvērumā ir interpretējams tādējādi, ka tas satur tādu *OCTG* bezšuvju cauruļu ģeogrāfiskā tirgus definīciju, kādai tai būtu jābūt, ņemot vērā tikai objektīvus komerciālus un ekonomiskus apsvērumus, un it kā nepastāvētu nelikumīgās vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir to mākslīga sadale.

205 Tādējādi *Mannesmann* argumenti par to, ka *Corus* un *Mannesmann* pārdeva procentuāli mazāku apjomu pasaules OCTG cauruļu tirgū, ir noraidāmi kā nenozīmīgi. Pieņemot, ka pareizi būtu piemērot 1997. gada paziņojumu, būtu jāņem vērā tirgus daļas Lielbritānijā vai vismaz Kopienā. Taču no Apstrīdētā lēmuma, jo īpaši no skaitļiem, kas minēti tā 68.–113. apsvērumā, izriet, ka tikai uzņēmuma *Corus*, kas bija visu piegādes līgumu līgumslēdzēja puse, tirgus daļas Lielbritānijas tirgū, kā arī Kopienas tirgū bija daudz augstākas par sliekšņiem, kas bija noteikti 1997. gada paziņojumā, proti, 10 % no tirgus attiecībā uz vertikālām vienošanām vai 5 % attiecībā uz horizontālām vienošanām. Tādējādi ir skaidrs, ka konkrētie līgumi nebija nenozīmīgas vienošanās minētā 1997. gada paziņojuma izpratnē.

206 No iepriekš minētā secināms, ka Komisija Apstrīdētajā lēmumā pareizi ir secinājusi, ka piegādes līgumi radīja pārkāpumu, kas konstatēts Apstrīdētā lēmuma 2. pantā, un tādējādi no juridiskā viedokļa pietiekami pamatojusi tā pastāvēšanu. Ir jāmin, ka visi Komisijas vērā ņemtie papildu pierādījumi apstiprina tās apgalvojuma pareizību, ka šie līgumi bija daļa no plašākas kopējas politikas, kas ietekmēja standarta OCTG cauruļu ar vītņiem tirgu.

Par prasību samazināt naudas soda apmēru

Noteikumi naudas soda aprēķināšanai

Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti

207 Vispirms *Mannesmann* kritizē Komisiju par to, ka tā ir nepareizi piemērojusi noteikumus naudas soda aprēķināšanai, it īpaši Pamatnostādnes naudas soda

noteikšanai, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un EOTK līguma 65. panta 5. punktu (OV 1998, C 9, 3. lpp., turpmāk tekstā — “Pamatnostādnes naudas soda noteikšanai”), kā arī Paziņojumu par sadarbību. Tas arī šajā sakarā atsaucas uz Komisijas agrāko praksi lēmumu pieņemšanā, kas deva pamatu tiesiskai palāvībai no tā puses attiecībā uz aprēķina metodi un Komisijas uzlikto naudas soda apmēru.

208 Savā replikā prasītājs piebilst, ka Apstrīdētajā lēmumā nav tiešas atsaucē uz iepriekš minētajām pamatnostādnēm un tādējādi tas neatbilst EKL 253. panta nosacījumam par pamatojuma norādīšanu. Saskaņā ar *Mannesmann* viedokli tad, ja šīs pamatnostādnes šajā lietā nebūtu piemērojamas, Komisijai būtu jāievēro sava agrākā prakse lēmumu pieņemšanā un naudas soda noteikšanā atbilstoši *Mannesmann* apgrozījumam konkrētajā tirgū. Komisija nevarēja atkāpties no savas agrākās prakses, nenorādot tam pamatojumu savā lēmumā. Turpretim, ja tiek uzskatīts, ka Komisija, aprēķinot naudas sodu, netieši piemēroja pamatnostādnes, *Mannesmann* uzskata, ka tas katrā ziņā neatbilda EKL 253. pantam. Tādā gadījumā Komisijas pienākums bija lēmumā norādīt apstākļus, uz kuriem pamatojoties tā noteica naudas sodu (iepriekš 42. punktā minētais spriedums lietā “Cements”, 4725. un turpmākie punkti; Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedums lietā T-347/94 *Mayr-Melnhof/Komisija, Recueil*, II-1751. lpp., 283. punkts).

209 Komisija apgalvo, ka prasītāja argumentācija, kas pirmo reizi minēta replikā, ir vērsta uz to, ka ir noticis tās agrākās lēmumu pieņemšanas prakses pārkāpums, kāds pastāvēja pirms Pamatnostādņu naudas soda noteikšanai pieņemšanas. Tas ir jauns pamats, jo sākotnēji *Mannesmann* apgalvoja, ka ir noticis minēto pamatnostādņu pārkāpums. Šāds pamats ir nepieņemams atbilstoši Reglamenta 48. panta 2. punktam. Attiecībā uz Apstrīdētā lēmuma pamatojumu Komisija uzskata, ka tas atbilst nosacījumiem, ko Tiesa izvirzījusi 2000. gada 16. novembra spriedumā C-279/98 P *Cascades/Komisija, Recueil*, I-9693. lpp., 44. un turpmākie punkti. Komisija ir izteikusi savu viedokli par pārkāpuma smagumu (Apstrīdētā lēmuma 159.–

165. apsvērum), tā ilgumu (Apstrīdētā lēmuma 166. apsvērum), kā arī atbildību mikstinošu apstākļu pastāvēšanu (Apstrīdētā lēmuma 169. apsvērum) un Paziņojuma par sadarbību piemērošanu (Apstrīdētā lēmuma 174. apsvērum). Visbeidzot, Apstrīdētais lēmums atbilda Pamatnostādnēm naudas soda noteikšanai.

Pirmās instances tiesas vērtējums

- 210 Vispirms jāatzīmē, ka prasības par lēmuma atcelšanu ietvaros pamats, kas balstīts uz Kopienas akta pamatojuma trūkumu vai nepietiekamu pamatojumu, ir tāds pamats, kas balstīts uz sabiedriskās kārtības jēdzienu, kas Kopienas tiesai ir jāizvērtē pēc savas iniciatīvas un ko līdz ar to lietas dalībnieki var izvirzīt jebkurā procesa stadijā (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 2001. gada 13. decembra spriedumu lietās T-45/98 un T-47/98 *Krupp Thyssen Stainless* un *Acciai speciali Terni*/Komisija, *Recueil*, II-3757. lpp., 125. punkts). Tādējādi apstākļi, ka pamats, kas balstīts uz pamatojuma trūkumu naudas soda aprēķināšanā, pirmo reizi tika izvirzīts replikā, neliedz Pirmās instances tiesai to izskatīt.
- 211 Šajā sakarā saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pienākums sniegt pamatojumu ir jāizvērtē atbilstoši lietas apstākļiem, jo īpaši akta satura, tajā minētā pamatojuma rakstura un akta adresātu un citu tieši un individuāli skartu personu interesēm saņemt paskaidrojumus (1996. gada 29. februāra spriedums lietā C-56/93 Beļģija/Komisija, *Recueil*, I-723. lpp., 86. punkts, un iepriekš 126. punktā minētais spriedums Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, 63. punkts). Pamatojumā nav jānorāda visi būtiskie fakti un normatīvie akti, jo tas, vai pamatojums atbilst EKL 253. pantam, ir jāizvērtē ne tikai pēc tā teksta, bet arī kontekstā, kā arī kopā ar tiesību aktiem, kas regulē konkrēto jautājumu (iepriekš 72. punktā minētais spriedums *Petrotub* un *Republica/Padome*, 81. punkts).

- 212 Turklāt, lai gan Komisijai piemīt zināma brīvība lēmuma pieņemšanā, nosakot naudas sodu, (Pirmās instances tiesas 1995. gada 6. aprīļa spriedums lietā T-150/89 *Martinelli/Komisija, Recueil*, II-1165. lpp., 59. punkts, un pēc analogijas Pirmās instances tiesas 1997. gada 21. oktobra spriedums lietā T-229/94 *Deutsche Bahn/Komisija, Recueil*, II-1689. lpp., 127. punkts), jāatzīst, ka tā nevar atkāpties no noteikumiem, kurus tā pati ir noteikusi (iepriekš 44. punktā minētais spriedums *Hercules Chemicals/Komisija*, 53. punkts, apstiprināts apelācijā ar Tiesas 1999. gada 8. jūlija spriedumu lietā C-51/92 P *Hercules Chemicals/Komisija, Recueil*, I-4235. lpp., un tajā minētā judikatūra). Tādējādi Komisijai noteikti bija jāņem vērā Pamatnostādnes naudas soda noteikšanai, jo īpaši to imperatīvie noteikumi.
- 213 Šajā lietā no Apstrīdētā lēmuma 156.–175. punkta skaidri izriet, ka Komisija ir piemērojusi pamatnostādnēs paredzēto aprēķina metodi naudas soda aprēķināšanai tādā veidā, kā tai tas katrā ziņā bija jādara saskaņā ar iepriekšējā punktā minēto judikatūru. Šādos apstākļos jākonstatē, ka skaidras norādes uz pamatnostādnēm trūkums Apstrīdētajā lēmumā nevar to padarīt nelikumīgu pamatojuma trūkuma dēļ. Faktiski šāda atsauce kalpotu tikai tāda apstākļa apliecināšanai, kam katrā ziņā *Mannesmann* vajadzēja būt skaidram, ņemot vērā iepriekš minēto juridisko kontekstu.
- 214 Tādējādi pamats, kas balstīts uz pamatojuma trūkumu, šajā sakarā ir noraidāms.
- 215 Par *Mannesmann* izvirzīto pamatu, kas balstīts uz Komisijas agrāko praksi lēmumu pieņemšanā un no tās izrietošo tiesisko paļāvību, vispirms jākonstatē, ka tas ir pieņemams, jo tas, kaut gan ļoti nenoteikti, tika izvirzīts tā prasības pieteikumā, proti, 74. punkta argumentācijas ietvaros, kas attiecas uz jautājumu par pārkāpuma smagumu. Tādējādi arguments replikā, kas attiecas uz šo jautājumu, ir jāuzskata par šī pamata papildinājumu.

216 Par minēto argumentāciju pēc būtības attiecībā uz Komisijai ar Regulu Nr. 17 piešķirto leņķa brīvību (šajā sakarā skat. iepriekš minēto 212. punktu) jāatgādina, ka jaunas naudas soda aprēķināšanas metodes ieviešana, kas dažos gadījumos var radīt naudas soda apmēra palielināšanos, nepārsniedzot minētajā regulā noteiktos maksimālos ierobežojumus, nevar tikt uzskatīta par tādu naudas sodu, kas tiesiski paredzēti Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā, palielināšanu ar atpakaļejošu spēku (skat. šobrīd apelācijā esošu Pirmās instances tiesas 2002. gada 20. marta spriedumu lietā T-23/99 LR AF 1998/Komisija, *Recueil*, II-1705. lpp., 235. punkts).

217 Tāpēc nav nozīmes apgalvojumam, ka sakarā ar naudas soda aprēķināšanu pēc pamatnostādņēs paredzētās metodes Komisija var uzlikt lielākus naudas sodus, nekā tas bija saskaņā ar tās agrāko praksi, it īpaši tāpēc, ka atšķirības uzņēmumu lieluma ziņā netiek ņemtas vērā sistemātiski. Komisijai leņķa brīvība naudas soda noteikšanā faktiski piemīt, lai tā varētu nodrošināt to, ka uzņēmumi ievēro konkurences noteikumus (skat. iepriekš minēto 212. punktu un Pirmās instances tiesas 1996. gada 11. decembra spriedumu lietā T-49/95 *Van Megen Sports*/Komisija, *Recueil*, II-1799. lpp., 53. punkts). Turklāt tas, ka Komisija pagātnē zināmiem pārkāpumiem piemēroja noteikta apmēra naudas sodus, tai neliedz iespēju palielināt šo apmēru atbilstoši ierobežojumiem, kas paredzēti Regulā Nr. 17, ja tas ir vajadzīgs, īstenojot Kopienas konkurences politiku (iepriekš 96. pantā minētais spriedums *Musique diffusion française* u.c./Komisija, 109. punkts; Pirmās instances tiesas 1992. gada 10. marta spriedums lietā T-12/89 *Solvay*/Komisija, *Recueil*, II-907. lpp., 309. lpp., un 1998. gada 14. maija spriedums lietā T-304/94 *Europa Carton*/Komisija, *Recueil*, II-869. lpp., 89. punkts). Lai nodrošinātu Kopienas konkurences noteikumu efektīvu piemērošanu, Komisijai ir jāvar jebkurā laikā piemērot naudas soda apmēru atbilstoši šīs politikas vajadzībām (iepriekš 109. punktā minētais spriedums *Musique diffusion française* u.c./Komisija un 216. punktā minētais spriedums LR AF 1998/Komisija, 236. un 237. punkts).

218 No iepriekš minētā izriet, ka *Mannesmann* nevar pamatoties uz Komisijas agrāko praksi lēmumu pieņemšanā un tādējādi šis pamats ir noraidāms.

Par prasītājam uzliktā naudas soda noteikšanu

- 219 *Mannesmann* par tam uzliktā naudas soda apmēra noteikšanu izvirza četrus galvenos iebildumus.

Par Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētā pārkāpuma smagumu

— Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti

- 220 Pirmkārt, prasītājs apstrīd to, kā Komisija ir novērtējusi Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētā pārkāpuma smagumu. Tas atgādina, ka pārkāpuma smagums ir jāizvērtē, ņemot vērā tā sekas tirgū (Pamatnostādņu naudas soda noteikšanai 1. A. punkts). Pat pieņemot, ka minētie pārkāpumi būtu uzskatāmi par “sevišķi smagiem” minēto pamatnostādņu nozīmē, *Mannesmann* kritizē Komisiju par to, ka tā neņēma vērā tirgus sekas kā pastiprinošus apstākļus.
- 221 Prasītājs uzskata, ka no juridiskā viedokļa ir jau pietiekami pierādījis, ka Apstrīdētā lēmuma 1. un 2. pantā minētie pārkāpumi nav notikuši. Tas lūdz samazināt tam uzliktā naudas soda apmēru vismaz tiktāl, ciktāl Komisija uzskatīja, ka Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatētais pārkāpums deformēja konkurenci.
- 222 Neņemot vērā katra iesaistītā uzņēmuma lielumu un apgrozījumu konkrētajā tirgū, Komisija, nosakot naudas soda pamata summu, pārkāpa savas kompetences robežas. Vienlīdzības un samērīguma princips nosaka, ka pret visiem uzņēmumiem nevar

attiekties vienādi, bet ka tie ir jāsoda atbilstoši to individuālajai lomai un ietekmei pārkāpuma izdarīšanā. Lieliem uzņēmumiem būtu jānodrošina zināms proporcionāls taisnīgums, uz ko norāda Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā paredzētais maksimālais naudas sods 10 % apmērā no apgrozījuma.

- 223 Komisija pārkāpa arī savas kompetences robežas, uzliekot tam papildu naudas sodu, pamatojoties uz *Vallourec* inkriminēto pārkāpumu, kaut gan *Mannesmann* pārņēma šo uzņēmumu savā kontrolē. Komisijai naudas sods bija jāuzliek tikai *Mannesmann*, ņemot vērā tā meitasuzņēmuma *Vallourec* darbības. Šādi nerīkojoties, Komisija pārkāpa vienlīdzīgas attieksmes principu un patvaļīgi izmantoja savas pilnvaras.
- 224 Komisija apgalvo, ka vienošanās ar mērķi nodrošināt vietējo tirgu sadali Eiropas-Japānas kluba ietvaros pēc savas būtības ir sevišķi smags pārkāpums (Apstrīdētā lēmuma 161. apsvērumš).
- 225 Tā kā 2. pantā konstatētais pārkāpums nebija par pamatu atsevišķa naudas soda uzlikšanai, iebildumiem par šī pārkāpuma konkurenci deformējošām sekām nav nozīmes.
- 226 Turklāt Komisija apgalvo, ka *Mannesmann*, *Vallourec* un *Dalmine* ir uzskatāmi par lieliem uzņēmumiem [skat. Komisijas 1996. gada 3. aprīļa Rekomendāciju [Nr.] 96/280/EK par mazu un vidēji lielu uzņēmumu definīciju (OV L 107, 4. lpp.)]. Bet Regulā Nr. 17 paredzētais maksimālais naudas soda apmērs neuzliek Komisijai par pienākumu, nosakot naudas sodu, atšķirīgi attiekties pret dažādiem lieliem uzņēmumiem.

227 Komisija atgādina, ka *Mannesmann* pārņēma savā kontrolē *Vallourec* tikai 1997. gadā. Visā pārkāpuma izdarīšanas laikā šie divi uzņēmumi bija neatkarīgi viens no otra, un tāpēc Komisija tiem uzlika divus atsevišķus naudas sodus. Ja Komisijai būtu jāsamazina naudas sodi tādēļ, ka uzņēmumi, kas ir aizliegtas vienošanās slēdzējas puses, apvienojās pēc aizliegtas vienošanās atklāšanas, tiktu būtiski samazināta naudas sodu preventīvā ietekme.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

228 Vispirms jāatzīmē, ka saskaņā ar Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu Komisija var uzlikt naudas sodu no viena tūkstoša līdz miljons euro apmērā, ko var palielināt līdz 10 % no katra uzņēmuma, kas piedalījies pārkāpuma izdarīšanā, apgrozījuma iepriekšējā finanšu gadā. Lai noteiktu naudas sodu šajos ietvaros, minētais nosacījums paredz, ka ir jāņem vērā pārkāpuma smagums un ilgums.

229 Bet pretēji tam, ko apgalvo *Mannesmann*, ne Regula Nr. 17, ne judikatūra, ne arī Pamatnostādnes naudas soda noteikšanai neparedz, ka naudas sods būtu jānosaka, ņemot vērā ietekmētā tirgus lielumu, šis faktors ir tikai viens no daudziem būtiskiem kritērijiem. Faktiski, saskaņā ar Regulu Nr. 17 atbilstoši tās interpretācijai judikatūrā uzņēmumam uzliktā naudas soda apmēram pārkāpumu dēļ konkurences jomā ir jābūt samērigam ar pārkāpumu, kas izvērtēts kopumā, īpaši ņemot vērā tā smagumu (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 1994. gada 6. oktobra spriedumu lietā T-83/91 *Tetra Pak*/Komisija, *Recueil*, II-755. lpp., 240. punkts, un pēc analogijas iepriekš 212. punktā minēto spriedumu *Deutsche Bahn*/Komisija, 127. punkts). Kā Tiesa ir apstiprinājusi iepriekš 96. punktā minētā sprieduma *Musique diffusion française* u.c./Komisija 120. punktā, pārkāpuma smaguma noteikšanā ir jāņem vērā daudzi faktori, kuru raksturs un nozīme ir atkarīgi no konkrētā pārkāpuma veida un īpašiem lietas apstākļiem (skat. arī pēc analogijas iepriekš minēto spriedumu *Deutsche Bahn*/Komisija, 127. punkts).

- 230 Turklāt jānorāda, ka, lai gan Komisija Apstrīdētajā lēmumā skaidri neminēja Pamatnostādnes naudas soda noteikšanai, tā tomēr Apstrīdētā lēmuma adresātiem uzlikto naudas sodu apmēru noteica saskaņā ar aprēķina metodi, ko tā bija paredzējusi pamatnostādnēs (skat. iepriekš minēto 212. punktu).
- 231 Taču, kā minēts iepriekš, lai gan Komisijai piemīt zināma brīvība lēmumu pieņemšanā, nosakot naudas sodu, tā nevar atkāpties no noteikumiem, kurus tā pati ir pieņēmusi (skat. iepriekš minēto 212. punktu un tajā minēto judikatūru). Tādējādi Komisijai, nosakot naudas soda apmēru, bija jāievēro pamatnostādnes, jo īpaši to imperatīvie noteikumi. Tomēr Komisijas brīvība lēmuma pieņemšanā un ierobežojumi, ko tā sev ir uzlikusi, nekādā gadījumā neliedz Kopianas tiesnesim īstenot savu neierobežotas jurisdikcijas kompetenci.
- 232 Šajā sakarā jāpiebilst, ka saskaņā ar Pamatnostādņu naudas soda noteikšanai 1. A. punktu, “novērtējot pārkāpuma smagumu, jāņem vērā tā raksturs, tā faktiskā ietekme uz tirgu gadījumos, kad to iespējams noteikt, un attiecīgā ģeogrāfiskā tirgus apjoms”. Taču Apstrīdētā lēmuma 159. apsvērumā Komisija norāda, ka pārkāpuma smaguma noteikšanai tā ņem vērā visus šos kritērijus.
- 233 Tomēr Apstrīdētā lēmuma 161. apsvērumā Komisija, pamatojot savu secinājumu, ka Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētais pārkāpums bija “sevišķi smags”, galvenokārt atsaucās uz visu uzņēmumu nelikumīgo darbību raksturu. Šajā sakarā tā atsaucās uz tirgu sadales vienošanās konkurenci smagi deformējošo raksturu un kaitējumu normālai kopējā tirgus funkcionēšanai, to, ka nelikumīga darbība bija izdarīta tiši, kā

arī konkurences ierobežošanai izveidotās sistēmas institucionālo un slepeno dabu. Komisija tajā pašā 161. apsvērumā atsaucās arī uz faktu, ka “četras minētās dalībvalstis pārstāv lielāko daļu no Kopienas bezšuvju OCTG [cauruļu] un [projekta vadu] patēriņa un tādējādi veido paplašinātu ģeogrāfisko tirgu”.

234 Savukārt, Apstrīdētā lēmuma 160. apsvērumā Komisija konstatē, ka “pārkāpuma faktiskā ietekme uz tirgu ir ierobežota”, jo abas attiecīgās preces, proti, standarta OCTG caurules un projekta vadi veidoja tikai 19 % no Kopienas bezšuvju standarta OCTG caurulēm un projekta vadiem un metinātas caurules nākotnē, pateicoties tehnoloģiskam progresam, daļēji varēja aizstāt bezšuvju cauruļu pieprasījumu.

235 Tādējādi Komisija Apstrīdētā lēmuma 162. apsvērumā pēc tam, kad tā šo pārkāpumu bija klasificējusi kā “sevišķi smagu”, pamatojoties uz 161. apsvērumā nosauktajiem faktoriem, atsaucās uz Apstrīdētā lēmuma adresātu relatīvi mazajiem attiecīgo preču pārdošanas apjomiem četrās iesaistītajās dalībvalstīs (73 miljoni EUR gadā). Šī atsauce uz ietekmētā tirgus apmēru atbilst Apstrīdētā lēmuma 160. apsvērumā minētajam novērtējumam, ka pārkāpuma ietekme uz tirgu bija ierobežota. Tāpēc Komisija nolēma noteikt naudas sodu, kas atspoguļo pārkāpuma smagumu, tikai 10 miljonu EUR apmērā. Taču Pamatnostādnes naudas soda noteikšanai principā par šādas kategorijas pārkāpumu paredz naudas sodu “no 20 miljoniem [EUR]”.

236 Jāpārbauda, vai iepriekš aprakstītā Komisijas pieeja nav nelikumīga, ievērojot *Mannesmann* izvirzītos pretargumentus.

237 Vispirms jāpārbauda arguments, saskaņā ar kuru *Mannesmann* apgalvo, ka pārkāpumam, kas atzīts Apstrīdētā lēmuma 2. pantā, nebija seku.

- 238 Šajā sakarā Komisija gan Apstrīdētā lēmuma 164. apsvērumā, gan Pirmās instances tiesā skaidri paziņoja, ka par šo pārkāpumu tā neuzliek papildu naudas sodu.
- 239 Pirmās instances tiesa, savukārt, iepriekš 102. punktā minētajā spriedumā *JEF Engineering u.c./Komisija* nolēma, ka, neņemot vērā Apstrīdētā lēmuma 2. pantā atzīto pārkāpumu, nosakot naudas sodu Eiropas uzņēmumiem, Komisija pārkāpa Kopienų tiesību vispārīgo vienlīdzīgas attieksmes principu. Taču, tā kā Komisija nav lūgusi Pirmās instances tiesu palielināt Eiropas ražotājiem uzlikto naudas sodus lietās T-44/00, T-48/00 un T-50/00, vispiemērotākais veids, kā vērst par labu nevienlīdzīgo attieksmi, ir samazināt visiem Japānas prasītājiem uzlikto naudas sodu, nevis palielināt naudas sodu, kas uzlikts trim Eiropas prasītājiem (iepriekš 102. punktā minētais spriedums *JFE Engineering u.c./Komisija*, 574.–579. punkts).
- 240 Tā kā Apstrīdētā lēmuma 2. pantā konstatēto pārkāpumu ne Komisija, ne Pirmās instances tiesa neņēma vērā, aprēķinot *Mannesmann* uzlikto naudas sodu, tā arguments ir balstīts uz nepareizu premisu un tāpēc ir noraidāms.
- 241 Par *Mannesmann* argumentiem, ka saskaņā ar Pamatnostādnēm naudas soda noteikšanai Komisijai, lai aprēķinātu naudas sodu, bija jāapsver pārkāpuma faktiskā ietekme uz tirgu, jākonstatē, ka šis faktors Apstrīdētajā lēmumā faktiski tika ņemts vērā attiecībā uz pārkāpumu, kas konstatēts Apstrīdētā lēmuma 1. pantā. Jāuzskata, ka “sevišķi smagiem” pārkāpumiem parasti piemērojamas minimālās summas, kas noteikta, ņemot vērā pārkāpuma smagumu, samazināšana par 50 %, kas minēta iepriekš 235. punktā, atbilstoši atspoguļo šo ierobežoto ietekmi.

242 Šajā sakarā jāatceras arī, ka konkurences jomā naudas sodiem ir preventīva funkcija (šajā sakarā skat. Pamatnostādnes naudas soda noteikšanai, 1. A. panta 4. punkts). Tādējādi, ņemot vērā uzņēmumu, kas bija Apstrīdētā lēmuma adresāti, ievērojamo lielumu, kas raksturots Apstrīdētā lēmuma 165. apsvērumā (skat. arī turpmāk tekstā 243. un turpmākos punktus), ja summa, kas noteikta atbilstoši pārkāpuma smagumam, tiktu būtiski vēl vairāk samazināta, naudas sodi varētu zaudēt savu preventīvo nozīmi.

243 Par *Mannesmann* argumentu, ka Komisijai nebija tiesības konstatēt, ka Apstrīdētā lēmuma 1. pantā atzītā pārkāpuma ietekme attiecīgajos tirgos šajā lietā bija atbildību pastiprinošs apstāklis, pietiek norādīt, ka Komisija Apstrīdētajā lēmumā nav konstatējusi atbildību pastiprinošus apstākļus. Tāpēc šis arguments ir noraidāms.

244 Par *Mannesmann* argumentu, saskaņā ar kuru Komisijai, nosakot naudas soda apmēru, bija jāņem vērā katra uzņēmuma lielums, kā arī tā līdzdalības pakāpe pārkāpumā, vispirms jāuzsver, ka Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktā minētā atsaucē uz 10 % no apgrozījuma pasaulē, kas minēta iepriekš 228. punktā, ir nozīmīga, tikai aprēķinot vislielāko naudas sodu, ko var uzlikt Komisija (skat. Pamatnostādnes naudas soda noteikšanai, 1. punkts, kā arī iepriekš 96. punktā minēto spriedumu *Musique diffusion française* u.c./Komisija, 119. punkts), un nenozīmē, ka uzliktā naudas soda apmēram ir jābūt proporcionālam uzņēmuma lielumam (skat. arī iepriekš minēto 227. punktu).

245 Turklāt jāmin, ka šai lietā piemērojamo Pamatnostādņu naudas soda noteikšanai 1. A. punkta sestā daļa (skat. iepriekš minēto 230. punktu) paredz iespēju "atsevišķos gadījumos sabalansēt apmērus, kas noteikti katras [smaguma] pakāpes

kategorijas ietvaros, lai ņemtu vērā katra uzņēmuma nelikumīgās darbības specifisko ietekmi un faktiskās sekas attiecībā uz konkurenci”. Saskaņā ar minēto apakšpunktu šāda pieeja ir piemērota “īpaši, kur viena veida pārkāpumu izdarījuši uzņēmumi, kuru lielums būtiski atšķiras”.

- 246 Tomēr no Pamatnostādņēs naudas soda noteikšanai izmantotajiem vārdiem “atsevišķos gadījumos” un “īpaši” izriet, ka sabalansēšana atbilstoši uzņēmuma individuālajam lielumam nav sistemātiska aprēķina stadija, ko Komisija ir sev noteikusi, bet gan iespēja piemēroties, ko tā sev patur, gadījumos, kad tas ir vajadzīgs. Šajā kontekstā jāatzīmē, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Komisijai ir brīvība izlemt, kādus faktorus tā ņems un kādus neņems vērā, nosakot naudas soda apmēru, ko tā gatavojas uzlikt, jo īpaši, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus (šajā sakarā skat. Tiesas 1996. gada 25. marta rīkojumu lietā C-137/95 P *SPO u.c./Komisija, Recueil*, I-1611. lpp., 54. punkts, un iepriekš 108. punktā minēto spriedumu *Ferriere Nord/Komisija*, 32. un 33. punkts; 2002. gada 15. oktobra spriedumu lietās C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P — C-252/99 P un C-254/99 P *Limburgse Vinyl Maatschappij u.c./Komisija, Recueil*, I-8375. lpp., 465. punkts; šajā sakarā skat. arī Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedumu lietā T-309/94 *KNP BT/Komisija, Recueil*, II-1007. lpp., 68. punkts).

- 247 Ievērojot Pamatnostādņu naudas soda noteikšanai 1. A. punkta sestās daļas noteikumus, kas minēti iepriekš, jāuzskata, ka Komisijai, veicot novērtējumu, bija zināma brīvība attiecībā uz iespēju piemērot naudas sodus, ņemot vērā uzņēmumu lielumu. Tādējādi Komisijai, nosakot naudas sodu apmēru, ja tas tiek uzlikts vairākiem uzņēmumiem, kas iesaistīti vienā pārkāpumā, nav jāpārlicinās, vai galējie naudas sodi atbilst atšķirībām konkrēto uzņēmumu starpā attiecībā uz to kopējo apgrozījumu (šajā sakarā skat. iepriekš 216. punktā minēto spriedumu *LR AF 1998/Komisija*, 278. punkts, un 2003. gada 19. marta spriedumu lietā T-213/00 *CMA CGM u.c./Komisija, Recueil*, II-913. lpp., 385. punkts, par ko iesniegta apelācija).

- 248 Šajā lietā Komisija Apstrīdētā lēmuma 165. apsvērumā konstatēja, ka visi Apstrīdētā lēmuma adresāti bija lieli uzņēmumi un tādējādi tiem nebija jānosaka dažāds naudas soda apmērs.
- 249 Šajā sakarā Komisija savā iebildumu rakstā uzsvēra, un *Mannesmann* to neapstrīdēja, ka tas nav ne mazs, ne arī vidēja lieluma uzņēmums. Faktiski Rekomendācija Nr. 96/280, kas bija piemērojama Apstrīdētā lēmuma pieņemšanas laikā, īpaši precīzē, ka uzņēmums drīkst nodarbināt līdz 250 darbiniekiem un tā gada apgrozījums nedrīkst pārsniegt 40 miljonus euro vai tā bilance nedrīkst pārsniegt 27 miljonus euro. Ar Komisijas 2003. gada 6. maija Rekomendāciju [Nr.] 2003/361/EK par mikro, mazu un vidēju uzņēmumu definīciju (OV L 124, 36. lpp.) šie divi pēdējie ierobežojumi ir palielināti un noteikti attiecīgi 50 miljonu euro un 43 miljonu euro apmērā.
- 250 Lai gan Pirmās instances tiesai nav zināms *Mannesmann* darbinieku skaits un bilance, tā konstatē, ka *Mannesmann* apgrozījums 1998. gadā bija 2321 miljons euro (skat. Apstrīdētā lēmuma 13. apsvērumu), kas vairāk nekā četras reizes pārsniedz vēlākās Komisijas rekomendācijās noteiktās šī kritērija augstākās robežas. Tādējādi uz Pirmās instances tiesā iesniegtās informācijas pamata jākonstatē, ka Komisija nav kļūdījusies, Apstrīdētā lēmuma 165. apsvērumā konstatējot, ka minētais uzņēmums bija liels.
- 251 Par *Mannesmann* lomu pārkāpuma izdarīšanā jāatzīst, ka, piedaloties tirgu sadales vienošanās, tas uzņēmās saistības nepārdot attiecīgās preces citos tirgos. Visi ražotāji uzņēmās šādas saistības nepārdot standarta *OCTG* caurules un vadus citu Eiropas — Japānas kluba locekļu vietējā tirgū. Kā norādīts iepriekš 233. punktā, Komisija, nosakot Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētā pārkāpuma “sevišķi smago” raksturu, pamatojās galvenokārt uz šo saistību īpašo konkurenci deformējošo dabu.

252 Tā kā *Mannesmann* ir vienīgais Vācijas loceklis Eiropas-Japānas klubā, jākonstatē, ka tā piedalīšanās šajā vienošanās bija pietiekama, lai paplašinātu konkurenci deformējošās vienošanās ģeogrāfiskās piemērošanas jomu Kopienas dalībvalstī. Tā kā tas uzņēmās saistības nepārdot caurules trīs citu līgumā iesaistīto Kopienas dalībvalstu tirgos, *Mannesmann* piedalījās arī faktiskās un potenciālās konkurences samazināšanā šajos tirgos. Piedaloties šī kluba sapulcēs, tas principā pievienojās viņu noslēgtās konkurenci deformējošās vienošanās noteikumiem vai vismaz radīja tādu priekšstatu citiem dalībniekiem. No lietas materiāliem un īpaši no Apstrīdētā lēmuma 68. apsvērumā ievietotās tabulas izriet, ka aizliegtajā vienošanās paredzētā tirgus sadale vismaz zināmā mērā tika praktiski īstenota un ka tā viennozīmīgi reāli ietekmēja Kopienas tirgū pastāvošo konkurenci. Tādējādi jākonstatē, ka *Mannesmann* dalība šajā pārkāpumā būtiski ietekmēja Kopienas tirgu.

253 Tā kā Komisija Apstrīdētajā lēmumā konstatēja, ka iesaistītie Japānas uzņēmumi bija lieli (skat. iepriekš minēto 248. punktu), un ņēma vērā relatīvi nenozīmīgo pārkāpuma ietekmi uz konkrētajiem tirgiem (skat. iepriekš minēto 235. un 241. punktu), *Mannesmann* argumentācija ir nepietiekama, lai pierādītu, ka Komisija šajā lietā būtu pārkāpusi savas pilnvaras tādēļ, ka tā nav piemērojusi Pamatnostādņu naudas soda noteikšanai 1. A. punkta sesto daļu.

254 Visbeidzot, par *Mannesmann* argumentu par to, ka tam un *Vallourec* tika uzlikti divi atsevišķi naudas sodi, neņemot vērā to apvienošanas cauruļu ražošanai 1997. gadā (skat. Apstrīdētā lēmuma 12.–15. apsvērumu), jāatzīmē, ka principā par pārkāpumu ir jāatbild fiziskai vai juridiskai personai, kas vadīja konkrēto uzņēmumu laikā, kad notika Kopienas konkurences tiesību pārkāpums, pat ja lēmuma pieņemšanas laikā, ar kuru konstatēts šis pārkāpums, par uzņēmuma vadīšanu atbild cita persona (iepriekš 210. punktā minētais spriedums *Krupp Thyssen Stainless* un *Acciai speciali*

Terni/Komisija, 57. punkts). Citādi tas ir gadījumā, ja persona, kas šobrīd vada uzņēmumu, paziņo, ka uzņemas atbildību par darbībām, kurās vainojams tā priekštecis (iepriekš minētais spriedums *Krupp Thyssen Stainless un Acciai speciali Terni/Komisija*, 62. punkts).

255 Šajā lietā jākonstatē, ka *Mannesmann* ir juridiska persona, kas vadīja uzņēmumu, kurš piedalījās Apstrīdētā lēmuma 1. panta konstatētajā pārkāpumā šī pārkāpuma izdarīšanas laikā, un ka *Vallourec* ir juridiska persona, kas tai pat laikā vadīja citu uzņēmumu, neatkarīgu no pirmā uzņēmuma, kas arī piedalījās tā paša pārkāpuma izdarīšanā. No lietas materiāliem neizriet, ka *Mannesmann*, *Vallourec* vai kāds no to meitasuzņēmumiem būtu uzņēmies atbildību šajā lietā. Katrā ziņā iepriekšējā punktā aprakstītais noteikums neļauj uzskatīt, ka apstākļos, kad persona, kas uzņemas atbildību, pati par sevi ir piedalījusies šī pārkāpuma izdarīšanā, tai būtu jāuzliek viens naudas sods, kas būtu mazāks par katram uzņēmumam atsevišķi uzlikto naudas sodu summu.

256 No visa iepriekš minētā izriet, ka *Mannesmann* argumenti, kas izklāstīti iepriekš, nevar attaisnot tam uzliktā naudas soda samazināšanu šī procesa ietvaros.

Par ilgumu

— Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti

257 *Mannesmann* apstrīd Komisijas veikto pārkāpuma ilguma novērtējumu. Lai gan Eiropas-Japānas kluba tikšanās notika no 1977. gada līdz 1995. gadam, pārkāpums esot ildzis tikai piecus gadus (no 1990. gada līdz 1995. gadam) tādēļ, ka starp Komisiju un Japānas iestādēm bija noslēgti līgumi par eksporta ierobežošanu

(Apstrīdētā lēmuma 108. apsvērumš). *Mannesmann* kritizē Komisiju par to, ka tā nav ņēmusi vērā, ka šie līgumi par eksporta ierobežošanu saskaņā ar 1989. gada 28. decembra līgumu, kas noslēgts starp Komisiju un Japānas Starptautiskās tirdzniecības un ražošanas ministriju, tika pagarināti līdz 1990. gada 31. decembrim. No tā atbilstoši *Mannesmann* norādītajam izriet, ka uzliktā naudas soda pamata summa, kas, pamatojoties uz pārkāpuma ilgumu, noteikta 10 miljonu euro apmērā, varēja tikt palielināta tikai par 40 % (10 % gadā). Tādējādi ar pārkāpuma ilgumu var pamatot tikai pamata summas palielināšanu par 4 miljoniem euro. Tāpēc *Mannesmann* lūdz Pirmās instances tiesu samazināt naudas sodu par 1 miljonu euro.

258 Komisija noraida šos prasījumus kā nepamatotus. Faktiski prasītājs nebija pierādījis savu apgalvojumu, ka ar Japānas valdību noslēgtie līgumi par eksporta ierobežošanu bija spēkā līdz 1990. gada 31. decembrim.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

259 Vispirms jāatzīmē, ka Komisija Apstrīdētā lēmuma 108. apsvērumā norāda, ka tā būtu varējusi par pārkāpuma sākumu uzskatīt 1977. gadu, bet tā nolēma to nedarīt līgumu par eksporta ierobežošanu dēļ. Tādējādi Apstrīdētā lēmuma 1. pantā tā noteica, ka pārkāpums bija sācies 1990. gadā. Jākonstatē, ka šis solis ir Komisijas piekāpšanās Apstrīdētā lēmuma adresātu labā.

260 Jānorāda, ka neviens no lietas dalībniekiem Pirmās instances tiesā šajā lietā nav apstrīdējis šo piekāpšanos. Tādējādi Pirmās instances tiesai šī procesa ietvaros nav jāizvērtē minētās piekāpšanās likumība vai vajadzība, bet tikai jautājums par to, vai Komisija to ir pareizi piemērojusi šajā lietā pēc tam, kad tā skaidri to izteica

Apstrīdētā lēmuma motīvu daļā. Šajā sakarā jāatgādina, ka Komisijai ir jānodrošina precīzi un saskanīgi pierādījumi, lai pamatotu apgalvojumu, ka ir noticis pārkāpums, jo uz to gulstas pienākums pierādīt pārkāpumu un, attiecīgi, tā ilgumu (Tiesas 1984. gada 28. marta spriedums lietās 29/83 un 30/83 *CRAM* un *Rheinzink*/Komisija, *Recueil*, 1679. lpp., 20. punkts; 1993. gada 31. marta spriedums lietās C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85, C-117/85 un C-125/85 — C-129/85 *Ahlström Osakeyhtiö* u.c./Komisija, saukts “Celuloze II”, *Recueil*, I-1307. lpp., 127. punkts; Pirmās instances tiesas 1992. gada 10. marta spriedums lietās T-68/89, T-77/89 un T-78/89 *SIV* u.c./Komisija, *Recueil*, II-1403. lpp., 193.–195., 198.–202., 205.–210., 220.–232., 249.–250. un 322.–328. punkts, 2000. gada 6. jūlija spriedums lietā T-62/98 *Volkswagen*/Komisija, *Recueil*, II-2707. lpp., 43. un 72. punkts).

261 Tādējādi iepriekš aprakstītās piekāpšanās dēļ minētā līgumu par eksporta ierobežošanu izbeigšanās ir noteicošais kritērijs, lai novērtētu, vai var uzskatīt, ka pārkāpums pastāvēja 1990. gadā. Tā kā ir zināms, ka tie bija līgumi, kas noslēgti starptautiskā līmenī starp Japānas valdību, ko pārstāvēja Japānas Starptautiskās tirdzniecības un rūpniecības ministrija, un Kopienu, ko pārstāvēja Komisija, jākonstatē, ka tai saskaņā ar labas pārvaldības principu bija jāsiglabā dokumenti, kuros minēts datums, no kura minētie līgumi vairs nav spēkā. Tādējādi tai būtu jābūt spējīgai iesniegt šādus dokumentus Pirmās instances tiesā. Tomēr Komisija Pirmās instances tiesā, kaut arī apgalvoja, ka tā meklējusi savos arhīvos, tomēr nevarēja iesniegt nekādus dokumentus, kas apstiprinātu datumu, kurā šie līgumi zaudēja spēku.

262 Lai gan principā prasītājs nevar pārnest pierādīšanas pienākumu uz atbildētāju, pamatojoties uz apstākļiem, kurus tas nevar pierādīt, pienākumu pierādīt to, kad zaudē spēku tās noslēgtie starptautiskie līgumi, šajā lietā nevar piemērot Komisijas labā. Komisijas neizskaidrojamā nespēja iesniegt pierādījumus par apstākli, kam ir tieša nozīme, liedz Pirmās instances tiesai iespēju pieņemt lēmumu apstākļos, kad tā

zina visus faktus, kas saistīti ar minēto līgumu spēka zaudēšanu. Tas būtu pretrunā labas tiesas spriešanas principam, ja šādas Komisijas neizdarības sekas būtu jācieš uzņēmumiem, kas ir Apstrīdētā lēmuma adresāti, kuri atšķirībā no atbildētājas nevarēja iesniegt trūkstošo pierādījumu.

263 Šādos apstākļos izņēmuma kārtā jākonstatē, ka Komisijai bija jāiesniedz pierādījumi par šo līgumu izbeigšanos. Taču Komisija ne Apstrīdētajā lēmumā, ne Pirmās instances tiesā nav norādījusi pierādījumus, kas liecinātu par to, kad līgumiem par eksporta ierobežošanu bija jāzaudē spēks.

264 Katrā ziņā Japānas prasītāji iesniedza pierādījumus, kas apliecina, ka līgumi par eksporta ierobežošanu vismaz attiecībā uz Japānas pusi tika pagarināti līdz 1990. gada 31. decembrim, kas apstiprina prasītāja apgalvojumu šajā procesā (iepriekš 102. punktā minētais spriedums *JFE Engeneering u.c./Komisija*, 345. punkts). Jākonstatē, ka apvienotās lietās, kur visiem lietas dalībniekiem ir bijusi iespēja iepazīties ar visiem lietas materiāliem, Pirmās instances tiesa var pēc savas iniciatīvas ņemt vērā pierādījumus, kas atrodas lietas materiālos lietā, kas tiek izskatīta vienlaikus ar šo lietu (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 1990. gada 13. decembra spriedumus lietā T-113/89 *Nefarma* un *Bond van Groothandelaren in het Farmaceutische Bedrijf/Komisija*, *Recueil*, II-797. lpp., 1. punkts, un lietā T-116/89 *Prodifarma u.c./Komisija*, *Recueil*, II-843. lpp., 1. punkts). Šajā gadījumā Pirmās instances tiesai ir jātaisa spriedums lietās, kas apvienotas mutvārdu procesa vajadzībām, kura priekšmets ir viens un tas pats lēmums par pārkāpumu un kurā visi prasītāji lūdz pārskatīt naudas sodu, kas tiem jāmaksā. Tādējādi Pirmās instances tiesa šajā lietā formāli ņem vērā pierādījumus, ko iesnieguši četri Japānas prasītāji.

265 Turklāt jāatzīmē, ka *Mannesmann* lūdz Pirmās instances tiesu ne tikai atcelt Apstrīdēto lēmumu, ciktāl tas attiecas uz Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto pārkāpuma ilgumu, bet arī, lai tā, istenojot tai ar Regulas Nr. 17 17. pantu atbilstoši EKL 229. pantam piešķirto neierobežoto jurisdikciju, samazina naudas soda apmēru, ievērojot šī ilguma samazināšanu. Sakarā ar šo neierobežoto jurisdikciju Pirmās

instances tiesai, kad tā izdara labojumus Apstrīdētajā lēmumā, samazinot Komisijas uzlikto naudas sodu, ir jāņem vērā visi būtiskie faktiskie apstākļi (iepriekš 246. punktā minētais spriedums *Limburgse Vinyl Maatschappij u.c./Komisija*, 692. punkts). Šajos apstākļos un tāpēc, ka visi prasītāji ir apstrīdējuši to, ka Komisija par pārkāpuma sākumu uzskatīja 1990. gada 1. janvāri, nebūtu piemēroti, ja Pirmās instances tiesa izvērtētu atsevišķi katra prasītāja situāciju šīs lietas apstākļos, ņemot vērā tikai tos faktus, kurus tie izvirzījuši savas prasības pamatošanai, un neievērotu tos, kurus varētu minēt citi prasītāji vai Komisija.

266 Turklāt ne *Mannesmann*, ne *a fortiori* Komisija neapgalvo, ka eksporta ierobežošanas līgumi 1991. gadā vēl būtu bijuši spēkā.

267 Šādos apstākļos jākonstatē, ka šī procesa nolūkos Komisijas un Japānas iestāžu noslēgtie eksporta ierobežošanas līgumi bija spēkā līdz 1990. gada beigām.

268 No iepriekš minētā izriet, ka, ievērojot Komisijas veikto piekāpšanos Apstrīdētajā lēmumā, Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētā pārkāpuma ilgums ir jāsamazina par vienu gadu. Tādējādi Apstrīdētā lēmuma 1. pants ir jāatceļ daļā, ciktāl tajā konstatēts, ka *Mannesmann* izdara pārkāpumu pirms 1991. gada 1. janvāra.

269 Par datumu, kad pārkāpums beidzās, jānorāda, ka Komisija tiesas sēdē, atbildot uz Pirmās instances tiesas jautājumu, precizēja, ka naudas soda aprēķināšanai Apstrīdētajā lēmumā 1995. gads netika ņemts vērā. *Mannesmann* nav Pirmās instances tiesā apstrīdējis šādu novērtējumu par to, kad pārkāpums beidzās.

- 270 No iepriekš minētā izriet, ka Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētā pārkāpuma ilgums bija četri gadi, proti, no 1991. gada 1. janvāra līdz 1995. gada 1. janvārim. Tādējādi, ņemot vērā šo apstākli, ir jāsamazina *Mannesmann* uzliktais naudas sods.

Par atbildību mīkstinošiem apstākļiem

— Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti

- 271 *Mannesmann* pārmet Komisijai to, ka tā nav ņēmusi vērā zināmus atbildību mīkstinošus apstākļus, kas attaisnoja naudas soda apmēra samazināšanu. Protams, Komisija kā atbildību mīkstinošu apstākli bija ņēmusi vērā krīzi metalurģijas industrijas sfērā un, pamatojoties uz to, samazinājusi naudas soda apmēru par 10 %. Tomēr bija citi apstākļi, kas deva pamatu ievērojamākai naudas soda apmēra samazināšanai. *Mannesmann* galvenokārt min faktu, ka Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētā vienošanās neradīja nekādas sekas. Turklāt tas atsaucās uz to, ka bija izbeidzis sodāmo darbību uzreiz pēc Komisijas iejaukšanās. Visbeidzot, *Mannesmann* apgalvo, ka tas ir sadarbojies ar Komisiju tās veiktās izmeklēšanas ietvaros.

- 272 Komisija noraida šos apgalvojumus. Tā uzskata, ka iebildums par to, ka minētā vienošanās neradīja nekādas sekas, labākajā gadījumā var attiekties uz piegādes līgumu, ko *Mannesmann* noslēdza ar *Corus*, kas ir Apstrīdētā lēmuma 2. panta priekšmets. Tā kā, pamatojoties uz šo pantu, nekāds naudas sods netika uzlikts, jautājumam par atbildību mīkstinošiem apstākļiem nav nozīmes. Attiecībā uz pārējo — *Mannesmann* apgalvojumi par sadarbību nav pietiekami pamatoti.

— Pirmās instances tiesas vērtējums

- 273 Vispirms jāatgādina, ka Komisija šajā lietā ir samazinājusi naudas soda apmēru par 10 %, pamatojoties uz atbildību mikstinošiem apstākļiem, proti, krīzi, kas attiecīgajā laika posmā skāra metalurģijas industriju.
- 274 Jāatgādina, ka Komisijai, nosakot naudas soda apmēru, ir jāievēro savu pamatnostādņu noteikumi. Tomēr Pamatnostādnes naudas soda noteikšanai nenosaka, ka Komisijai vienmēr būtu atsevišķi jāizvērtē katrs no atbildību mikstinošiem apstākļiem, kuri uzskaitīti šo pamatnostādņu 3. punktā. Faktiski minētais 3. punkts ar nosaukumu “Atbildību mikstinoši apstākļi” paredz, ka “pamatsumma tiek samazināta, ja pastāv atbildību mikstinoši apstākļi, piemēram, [...]”. Lai gan apstākļi, kas nosaukti pamatnostādņu 3. punktā, neapšaubāmi ir to starpā, ko Komisija var ņemt vērā konkrētajā lietā, tai nav pienākuma uz to pamata automātiski samazināt naudas sodu, ja uzņēmums norāda uz faktiem, kas liecina par šādiem apstākļiem. Faktiski tas, vai ir piemērota naudas soda samazināšana, pamatojoties uz atbildību mikstinošiem apstākļiem, ir jāizvērtē kopumā, ņemot vērā visus būtiskos apstākļus.
- 275 Šajā kontekstā jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru, kas bija spēkā pirms pamatnostādņu pieņemšanas, Komisijai bija tiesības izvērtēt, kādus faktorus ņemt vērā, nosakot tās uzlikto naudas soda apmēru, īpaši atkarībā no konkrētās lietas apstākļiem (šajā sakarā skat. iepriekš 246. punktā minēto rīkojumu *SPO u.c./Komisija*, 54. punkts, un iepriekš 246. punktā minētos spriedumus *Ferriere Nord/Komisija*, 32. un 33. punkts, un *Limburgse Vinyl Maatschappij u.c./Komisija*, 465. punkts; šajā sakarā skat. arī iepriekš 246. punktā minēto spriedumu *KNP BT/Komisija*, 68. punkts). Tā kā pamatnostādņēs nav paredzēta imperatīva norāde uz atbildību mikstinošiem apstākļiem, kas būtu jāņem vērā, jāuzskata, ka Komisija saglabā zināmas novērtēšanas iespējas lēmuma pieņemšanā, kopumā izvērtējot naudas soda iespējamo samazināšanu, pamatojoties uz atbildību mikstinošiem apstākļiem.

276 Katrā ziņā par *Mannesmann* argumentu, ka Apstridētā lēmuma 1. pantā konstatētā tirgus sadale neesot radījusi sekas, jānorāda, ka saskaņā ar to, kas nolemts iepriekš, tas šajā gadījumā neatbilst patiesībai. Gluži pretēji, tirgus sadale, ko paredzēja aizliegtā vienošanās, vismaz zināmā mērā tika piemērota praksē, un tai neapšaubāmi bija faktiskā ietekme uz Kopienas tirgos pastāvošās konkurences apstākļiem (skat. iepriekš minēto 251. un turpmākos punktus). Turklāt šajā sakarā jāatceras, ka apmēra noteikšana pēc pārkāpuma smaguma 50 % apmērā no parasti piemērojamās minimālās summas “sevišķi smagu” pārkāpumu gadījumos, kas izklāstīta iepriekš 235. punktā, atbilstoši atspoguļo arī pašas Komisijas atzīto faktu, ka šīs sekas bija ierobežotas (skat. arī iepriekš minēto 241. punktu).

277 Tāpēc pamatnostādņu 3. punkta otrais ievilkums ir interpretējams tādējādi, ka Komisijai nav pienākuma atzīt par atbildību mikstinošu apstākli faktu, ka aizliegtā vienošanās netika īstenota, izņemot, ja uzņēmums, kas pamatojas uz šo apstākli, var pierādīt, ka tas ir skaidri un būtiski iebildis pret šīs aizliegtas vienošanās īstenošanu, traucējot tās funkcionēšanu, un nav izlicies, ka ievēro šo vienošanos, tādā veidā mudinot citus uzņēmumus īstenot minēto aizliegto vienošanos. Faktiski tas, ka uzņēmums, kurš, kā pierādīts, ar saviem konkurentiem ir vienojies par tirgu sadali, tirgū neuzvedas atbilstoši tam, par ko tas bija vienojies ar saviem konkurentiem, nosakot uzliedzamā naudas soda apmēru, nav obligāti jāuzskata par atbildību mikstinošu apstākli (Pirmās instances tiesas 1998. gada 14. maija spriedums lietā T-327/94 *SCA Holding/Komisija*, *Recueil*, II-1373. lpp., 142. punkts).

278 Kā Pirmās instances tiesa norādījusi spriedumā lietā “Cements” (1389. punkts), kas minēts iepriekš 42. punktā, uzņēmums, kas nedistancējas no tikšanās rezultāta, kurā tas piedalījies, principā “ir pilnībā atbildīgs par dalību aizliegtā vienošanās”. Uzņēmumiem būtu ļoti viegli izvairīties no riska maksāt lielu naudas sodu, ja tie varētu gūt labumu no piedalīšanās nelikumīgā aizliegtā vienošanās, bet vēlāk panākt naudas soda samazināšanu, aizbildinoties ar to, ka tiem bijusi ierobežota loma

pārkāpuma īstenošanā, neņemot vērā to, ka viņu uzvedība bija mudinājusi citus uzņēmumus rīkoties tādā veidā, kas kaitēja konkurencei.

- 279 No iepriekš minētā izriet, ka, pat pieņemot, ka *Mannesmann* un citi Eiropas-Japānas kluba dalībnieki pilnībā neievēroja vienošanos par tirgu sadali, šis apstāklis nevar būt par pamatu piemērot pamatnostādņu 3. punkta otro ievilkumu, lai šajā lietā samazinātu naudas sodu, pamatojoties uz atbildību mikstinošiem apstākļiem.
- 280 Attiecībā uz argumentu par to, ka pārkāpums nekavējoties tika pārtraukts, jāuzskata, ka pamatnostādņu 3. punkta teksts “pārkāpuma pārtraukšana uzreiz pēc Komisijas iejaukšanās” loģiski var tikt uzskatīts par atbildību mikstinošu apstākli tikai tad, ja pastāv iemesli uzskatīt, ka šāda iejaukšanās mudināja minētos uzņēmumus izbeigt savu konkurenci deformējošo rīcību. Šķiet, ka šī noteikuma mērķis ir mudināt uzņēmumus izbeigt konkurenci deformējošo rīcību uzreiz pēc tam, kad Komisija uzsāk izmeklēšanu šajā sakarā.
- 281 No iepriekš minētā īpaši izriet, ka naudas soda apmērs nav jāsamazina, pamatojoties uz pamatnostādņu 3. punktu, kas attiecas uz pārkāpuma izbeigšanu uzreiz pēc pārbaūžu uzsākšanas, ja pārkāpums jau ir beidzies pirms datuma, kad iejaucās Komisija, vai, ja šie uzņēmumi pirms minētā datuma bija pieņēmuši stingru lēmumu to izbeigt. Kaut arī, protams, ir vēlams, lai uzņēmumi izbeigtu pārkāpumu pirms Komisijas iejaukšanās, no pamatnostādņu 3. punkta teksta izriet, ka šis pants attiecas uz situāciju, kad uzņēmumi pozitīvi reaģē uz šādu iejaukšanos, pārtraucot jebkādu konkurenci deformējošu darbību, un tā mērķis ir stimulēt uzņēmumus šādi reaģēt. Šī noteikuma piemērošana uzņēmuma labā, ko veic Komisija, īstenojot savu kompetenci, vai Pirmās instances tiesa, īstenojot savas tiesības uz neierobežotu jurisdikciju, ir īpaši piemērota situācijā, kad apstrīdētās darbības konkurenci deformējošais raksturs nav acimredzams. Turpretim tā piemērošana principā ir mazāk atbilstoša situācijā, kad ir skaidrs, ka šī darbība ir konkurenci deformējoša,

pieņemot, ka tas ir pierādīts. Šajā lietā jākonstatē, ka Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minētais tirgu sadales vienošanās konkurenci deformējošais raksturs nav apšaubāms.

282 Turklāt naudas soda samazināšana apstākļos, kas aprakstīti iepriekšējā punkta pirmajā teikumā, dubultotu naudas soda samazināšanu, ņemot vērā pārkāpuma ilgumu saskaņā ar Pamatnostādnēm naudas soda noteikšanai. Ilguma vērā ņemšanas mērķis ir bargāk sodīt tos uzņēmumus, kuri konkurences noteikumus pārkāpj ilgāku laika posmu, nekā tos, kuru pārkāpums ir īsāks. Tādējādi naudas soda samazināšanas dēļ tāpēc, ka uzņēmums pārtrauc savas nelikumīgās darbības, pirms iejaucas Komisija, atbildīgajiem par īslaicīgiem pārkāpumiem tiktu izdarīta otrreizēja pretimnākšana.

283 Šajā lietā jānorāda, ka Pirmās instances tiesa iepriekš 102. punktā minētajā spriedumā *JFE Engineering u.c./Komisija*, ņemot vērā prasītāju šajās lietās izvirzītos pamatus un argumentus, nolēma, ka viņus nevar vainot par pārkāpuma izdarīšanu pēc 1994. gada 1. jūlija, jo nebija pierādījumu, ka atbilstoši agrākai praksei 1994. gada rudenī Japānā būtu notikusi Eiropas-Japānas kluba tikšanās. No šī apstākļa izriet, ka brīdī, kad Komisija 1994. gada 1. un 2. decembrī veica izmeklēšanu, pārkāpums, iespējams, tika pārtraukts vai vismaz gandrīz pārtraukts.

284 No tā izriet, ka fakts, ka nelikumīgās darbības, kas veidoja Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatēto pārkāpumu, netika turpinātas pēc datuma, kad Komisija veica pirmās divas pārbaudes, šīs lietas apstākļos nevar būt par pamatu *Mannesmann* uzliktā naudas soda samazināšanai.

285 Visbeidzot, *Mannesmann* arguments, saskaņā ar kuru kā atbildību mīkstinošs apstāklis bija jāņem vērā tā sadarbība, tiks izņemts tā pamata ietvaros, kas balstīts uz Paziņojuma par sadarbību 307. un turpmākajos punktos.

286 Ņemot vērā visu iepriekš minēto un ievērojot to, ka Komisija, ņemot vērā atbildību mīkstinošu apstākli — ekonomisko krīzi tērauda cauruļu nozarē, jau samazināja naudas sodus šajā lietā (skat. Apstrīdētā lēmuma 168. un 169. apsvērumu), jānoraida visi *Mannesmann* iebildumi par to, ka naudas sods netika vēl vairāk samazināts, pamatojoties uz citiem izvirzītajiem atbildību mīkstinošiem apstākļiem.

Par *Mannesmann* apgalvoto sadarbību

— Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti

287 *Mannesmann* apgalvo, ka Komisija nav ievērojusi Paziņojumu par sadarbību. Tas apgalvo, ka Komisija attiecībā pret to ir pārkāpusi vienlīdzīgas attieksmes principu.

288 Pirmkārt, tas apgalvo, ka ir cietis diskrimināciju salīdzinājumā ar *Vallourec*. Tas tāpat kā šis uzņēmums bija atbildējis uz Komisijas pieprasījumiem sniegt informāciju. Izmeklēšanas laikā tas Komisijai sniedza vērtīgu palīdzību (Apstrīdētā lēmuma 62., 67., 72. un 170. apsvērumi), galvenokārt pateicoties Behera [*Becher*] liecībām. *Mannesmann* tāpat kā *Vallourec* pēc būtības neapstrīdēja faktus, kas pret to bija izvirzīti (Apstrīdētā lēmuma 174. apsvērumi).

289 Tas uzsver, ka *Vallourec* nesniedza Komisijai informāciju pēc savas iniciatīvas, bet bija pirmais uzņēmums, kurā tika veikta izmeklēšana 1996. gada septembrī. Komisija veica izmeklēšanu *Mannesmann* 1997. gada aprīlī. Lai gan tā ir taisnība, ka laika ziņā pirmā informācija, kas Komisijai tika darīta zināma, bija no *Vallourec*, tas nemaina faktu, ka šis apstāklis ir tikai sekas Komisijas izvēlei nosakot secību, kādā veikt izmeklēšanu attiecīgo uzņēmumu telpās. Komisija nevar šādas savas brīvas izvēles dēļ nodarīt kaitējumu uzņēmumam, uz kuru attiecas šī izvēle, konkrētajā gadījumā — *Mannesmann*.

290 Līdzīgu kritiku *Mannesmann* izsaka par attieksmi, kas izrādīta pret *Dalmine* (Apstrīdētā lēmuma 172. apsvērumš). Lai gan *Mannesmann* izmeklēšanas gaitā bija sadarbojies tikpat lielā mērā, cik *Dalmine*, Komisija par 20 % bija samazinājusi pēdējam uzlikto naudas sodu. Komisija nevar šo atšķirību pamatot ar to, ka *Mannesmann* bija pārsūdzējis Komisijas lēmumu, kas pieņemts saskaņā ar Regulas Nr. 17 11. panta 5. punktu. Faktiski uzņēmums *Dalmine* arī bija iesniedzis līdzīgu prasību, ko Pirmās instances tiesa noraidīja kā acimredzami nepieņemamu. Katrā ziņā Komisija nevar izdarīt nekādus negatīvus secinājumus tādēļ, ka tas izmanto savas likumīgās pamattiesības aizstāvēt savas intereses tiesā.

291 Komisija precizē, ka tā veica izmeklēšanu *Mannesmann* telpās 1994. gada 1. un 2. decembrī. Tādējādi iebildumiem par diskriminējošu attieksmi salīdzinājumā ar *Vallourec* nav pamata.

292 *Vallourec* un *Mannesmann* attieksmi nevar salīdzināt. *Vallourec* bija vienīgais uzņēmums, kas sniedza būtisku informāciju par aizliegtas vienošanās esamību un saturu. Šī informācija atviegloja Komisijas uzdevumu konstatēt pārkāpumus. *Vallourec* neapstrīdēja faktus pēc būtības. Tādējādi tam uzliktais naudas sods tika samazināts par 40 %.

293 Turpretim *Mannesmann* izmeklēšanā nesadarbojās. Behers sniedza liecības laikā, kad Komisija veica izmeklēšanu *Mannesmann* telpās, atbildot uz jautājumiem, kas viņam tika uzdoti, un viņš tikai apstiprināja jau noskaidrotus faktus. Visas izmeklēšanas laikā *Mannesmann* attieksme bija divdomīga. Lai gan tas neapstrīdēja faktus, tas arī skaidri neizteica savu nostāju (Apstrīdētā lēmuma 174. apsvērumš). Turklāt tas atteicās sniegt noteiktu informāciju, kas tam tika pieprasīta saskaņā ar Regulas Nr. 17 11. panta 5. punktu. Šo iemeslu dēļ *Mannesmann* naudas sods netika samazināts par 20 %, kā tas bija *Dalmine* gadījumā.

294 Šajā sakarā uzņēmuma pasīvā loma nevar būt par pamatu naudas soda samazināšanai, pamatojoties uz Paziņojumu par sadarbību. Lai tiktu samazināts naudas sods, minētais paziņojums paredz, ka uzņēmumam ir jāinformē Komisija, ka pēc iepazīšanās ar iebildumiem, tas negrasās apstrīdēt faktus pēc būtības (skat. Paziņojuma par sadarbību D 2. punktu un iepriekš 208. punktā minēto spriedumu *Mayr-Melnhof/Komisija*, 309. punkts).

— Pirmās instances tiesas vērtējums

295 Saskaņā ar iedibināto judikatūru Komisija, novērtējot uzņēmumu izrādīto sadarbību, nedrīkst pārkāpt vienlīdzīgas attieksmes principu, Kopienu tiesību vispārīgo principu, kas saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiek pārkāpts tad, kad vienlīdzīgās situācijās tiek izrādīta dažāda attieksme vai atšķirīgās situācijās vienāda attieksme, ja vien šāda rīcība nav objektīvi attaisnojama (iepriekš 210. punktā minētais spriedums *Krupp Thyssen Stainless* un *Acciai speciali Terni/Komisija*, 237. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 296 Tāpat jāatzīmē, ka, lai tiktu samazināts naudas sods, pamatojoties uz sadarbību, uzņēmumam ir jārikojas tā, lai veicinātu Komisijas uzdevumu atklāt un sodīt Kopienas konkurences tiesību pārkāpumus (iepriekš 208. punktā minētais spriedums *Mayr-Melnhof/Komisija*, 309. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 297 Jānorāda, ka šajā lietā Verlukas liecības, kuras viņš sniedza kā *Vallourec* pārstāvis, atbildot uz Komisijas šai sabiedrībai uzdotajiem jautājumiem, veidoja galvenos pierādījumus šīs lietas materiālos.
- 298 Protams, ja uzņēmumi Komisijai tajā pašā administratīvās procedūras stadijā līdzīgos apstākļos sniedz līdzīgu informāciju par faktiem, kas tiem tiek inkriminēti, to sadarbības pakāpe ir jāuzskata par līdzīgu (skat. pēc analogijas iepriekš 210. punktā minēto spriedumu *Krupp Thyssen Stainless* un *Acciai speciali Terni/Komisija*, 243. un 245. punkts).
- 299 Tomēr, lai gan *Mannesmann* atbildes uz uzdotajiem jautājumiem, īpaši Behera liecības, kas minētas Apstrīdētā lēmuma 63. apsvērumā, Komisijai bija noderīgas, tās tikai neprecīzākā un neskaidrākā veidā apliecina konkrētu informāciju, ko Verlukas liecību veidā jau bija sniedzis *Vallourec*. Verluka īpaši atklāja, ka visiem Eiropas-Japānas kluba locekļiem bija jārespektē citu kluba locekļu vietējie tirgi, kamēr Lielbritānijas ārzonas tirgum bija īpašs statuss, jo tas bija "daļēji aizsargāts". Viņš arī precizēja tirgu sadales vienošanās ilgumu un darbības veidu.

- 300 Jākonstatē, ka Verluka pirmās izmeklēšanas laikā *Vallourec* 1996. gada septembrī neaprobežojās tikai ar atbildēm uz Komisijas uzdotajiem jautājumiem par Eiropas-Japānas kluba un Noteikumu darbību. No Verlukas liecībām, kopumā ņemot, izriet patiesa vēlēšanās sadarboties ar Komisiju izmeklēšanā. Turpretim Behers attiecībā uz Noteikumiem tikai paskaidroja, ka tie izslēdza Japānas ražotājus no Eiropas tirgus un Eiropas ražotājus no Japānas tirgus, nesniedzot sīkākus paskaidrojumus šajā sakarā.
- 301 Jāuzskata, ka Behera liecību vērtība rodama tieši faktā, ka tās zināmā mērā apstiprina Verlukas liecības, kas jau bija Komisijas rīcībā, un ka viņa liecības būtiski neatviegloja Komisijas uzdevumu, lai tādējādi tas būtu pietiekams iemesls samazināt naudas sodu, pamatojoties uz sadarbību.
- 302 Tādējādi jāuzskata, ka *Mannesmann* Komisijai sniegtā informācija pirms PI iesniegšanas nav salīdzināma ar to informāciju, kuru sniedza *Vallourec*. Katrā ziņā šī informācija nav pietiekama, lai pamatotu uzliktā naudas soda samazināšanu, pamatojoties uz Paziņojumu par sadarbību.
- 303 Par salīdzinājumu ar *Dalmine* izrādīto sadarbību, ko min *Mannesmann*, jānorāda, ka, lai panāktu naudas soda apmēra samazināšanu, pamatojoties uz faktu neapstrīdēšanu saskaņā ar Paziņojuma par sadarbību D 2 pantu, uzņēmumam ir skaidri jāinformē Komisija par savu nodomu pēc iepazīšanās ar PI neapstrīdēt faktus pēc būtības (iepriekš 208. punktā minētais spriedums *Mayr-Melnhof/Komisija*, 309. punkts). Trūkstot šādam skaidri izteiktam paziņojumam, nevar uzskatīt, ka pasīva attieksme no uzņēmuma puses veicinātu Komisijas uzdevumu, jo tai savā gala lēmumā ir jānorāda visi fakti bez iespējas atsaukties uz paziņojumu, ko uzņēmums iesniedzis šādam mērķim.

- 304 Šajā sakarā jānorāda, ka *Dalmine* naudas sods tika samazināts par 20 % tieši tāpēc, ka tas informēja Komisiju par to, ka tas pēc būtības neapstrīdēs faktus, ar kuriem tā pamatoja savas apsūdzības (Apstrīdētā lēmuma 172. un 173. apsvērums). Apstrīdētā lēmuma 5. punktā minētais apstāklis, ka *Dalmine* atteicās atbildēt uz konkrētiem Komisijas uzdotiem jautājumiem, pirms tika nosūtīts PI, nav nozīmīgs šajā kontekstā, jo no Paziņojuma par sadarbību D punkta izriet, ka paziņojums par to, ka konkrētais uzņēmums pēc PI saņemšanas neapstrīdēs faktus pēc būtības, pats par sevi ir pietiekams pamats naudas soda samazināšanai, neņemot vērā uzņēmuma rīcību pirms minētā paziņojuma nosūtīšanas.
- 305 No otras puses, Komisija Apstrīdētā lēmuma 174. apsvērumā ir norādījusi, ka *Mannesmann* nekad nav skaidri izteicis savu nostāju šajā ziņā. Lai gan *Mannesmann* uzsver, ka tas nav apstrīdējis faktus, kas norādīti PI, tas neapgalvo, ka ir skaidri informējis Komisiju par to, ka tas tos neapstrīdēs pēc būtības.
- 306 Šādos apstākļos jākonstatē, ka *Mannesmann* argumenti neattaisno Paziņojuma par sadarbību D 2. punkta otrā ievilkuma piemērošanu, lai samazinātu tam uzliktā naudas soda apmēru.
- 307 Par *Mannesmann* argumentu, saskaņā ar kuru tā sadarbība tomēr attaisno naudas soda samazināšanu, pamatojoties uz atbildību mikstinošiem apstākļiem atbilstoši pamatnostādņu 3. punktam, jāatzīmē — kā tas ir izlemts iepriekš, Komisijai attiecībā uz atbildību mikstinošu apstākļu piemērošanu piemīt rīcības brīvība. Pamatnostādņu naudas soda noteikšanai 3. punkta sestais ievilkums, piemēram, kā atbildību mikstinošu apstākli paredz “īstu sadarbību no uzņēmuma puses procedūrās ārpus Paziņojuma [par sadarbību] piemērošanas sfēras”. Tādējādi sestais ievilkums, vismaz par minētajā paziņojumā paredzētajām horizontālajām vienošanām, konkrēti attiecas uz sadarbību, kas nav pietiekama, lai attaisnotu naudas soda samazināšanu, pamatojoties uz Paziņojumu par sadarbību.

308 Tomēr vēlreiz jāatzīmē, ka, lai naudas sods tiktu samazināts, pamatojoties uz sadarbību, uzņēmuma rīcībai ir jāveicina Komisijas uzdevuma veikšana un Kopienas konkurences tiesību pārkāpumu sodīšana (skat. iepriekš minēto 296. punktu un tajā minēto judikatūru). Šādos apstākļos jāuzskata, ka Pamatnostādņu naudas soda noteikšanai 3. punkta sestajā ievilkumā paredzētā hipotēze attiecas uz izņēmuma gadījumu par tajā minētajām horizontālām vienošanām, jo ir jāpastāv īstai sadarbībai, kas veicinājusi Komisijas uzdevumu veikšanu, uz ko Paziņojums par sadarbību neattiecas.

309 Šajā lietā *Mannesmann* nav pierādījis, ka tā sadarbība patiešām ir veicinājusi Komisijas uzdevumu atklāt un sodīt pārkāpumus (skat. iepriekš minēto 297.–306. punktu). Tādējādi nav iemesla uzskatīt, ka Komisija pārkāpa savu kompetenci, nesamazinot *Mannesmann* uzliktā naudas soda apmēru tādēļ, ka tas būtu patiesi sadarbojies izmeklēšanas laikā pamatnostādņu 3. punkta sestā ievilkuma sadaļas aspektā.

310 Katrā ziņā Komisija apgalvo, ka *Mannesmann* ne vien nav sadarbojies ar to izmeklēšanas laikā, tas pat ir atteicies sniegt konkrētu informāciju, neņemot vērā 1998. gada 15. maija lēmumu, kas atbilstoši Regulas Nr. 17 11. panta 5. punktam uzlika tam par pienākumu sniegt šo informāciju. Lai gan *Mannesmann* bija iesniedzis prasību atcelt šo lēmumu Pirmās instances tiesā, kas reģistrēta ar numuru T-112/98, tas šīs procedūras ietvaros neiesniedza lūgumu noteikt pagaidu pasākumus, ko tas varēja darīt saskaņā ar EKL 242. un 243. pantu. *Mannesmann* solis apstrīdēt 1998. gada 15. maija lēmumu, protams, bija pilnībā likumīgs un nevar tikt uzskatīts kā atteikšanās sadarboties. Taču jākonstatē, ka *Mannesmann* nevarēja

turpmāk atteikties sniegt attiecīgo informāciju, nepastāvot pagaidu pasākumiem, kas apturētu 1998. gada 15. maija lēmuma piemērošanu, un ka rikojoties tā, it kā šie pagaidu pasākumi būtu piemēroti tā labā, kaut gan tas pat nebija lūdzis tos piemērot, *Mannesmann* neievēroja pienākumus, ko tam uzliek Kopienu tiesības.

311 Turklāt, lai gan *Mannesmann* bija panācis šī lēmuma atcelšanu daļā tiktāl, ciktāl Pirmās instances tiesa ar savu iepriekš 8. punktā minēto spriedumu *Mannesmannröhren-Werke/Komisija* svītvoja konkrētus jautājumus, kas bija 1998. gada 15. maija lēmuma pamatā, no šī sprieduma izriet, ka lielāko daļu informācijas, ko *Mannesmann* atteicās sniegt, Komisija bija pieprasījusi likumīgi. *Mannesmann* par minēto Pirmās instances tiesas spriedumu iesniedza apelāciju Eiropas Kopienu Tiesā, kas tika reģistrēta ar numuru C-190/01. Taču šī lieta ar 2001. gada 4. oktobra rīkojumu *Mannesmannröhren-Werke AG/Komisija*, Krājumā nav publicēts, tika izslēgta no Tiesas reģistra. Šajā sakarā no atsaucē rīkojumā uz Eiropas Kopienu Tiesas Reglamenta 69. panta 5. punktu kontekstā ar 122. panta trešo punktu izriet, ka Tiesa, neņemot vērā atsaucē par vienošanos starp lietas dalībniekiem prasītāja sākotnējā lūgumā izslēgt lietu no reģistra, uzskatīja, ka prasītājs ir vienkārši atteicies no prasības, un šī iemesla dēļ tam bija jāsedz apelācijas tiesāšanās izdevumi.

312 Tādējādi no šī rīkojuma izriet, ka iepriekš 8. punktā minētais spriedums *Mannesmannröhren-Werke/Komisija* kļuva galīgs. Jāsecina, ka nelikumīgas *Mannesmann* darbības dēļ Komisijas rīcībā nenonāca būtisks daudzums informācijas, ko tā bija likumīgi lūgusi iesniegt administratīvās procedūras stadijā. Šādos apstākļos nevar uzskatīt, ka *Mannesmann* attieksme šīs lietas administratīvās procedūras stadijā, kopumā vērtējot, atbilst efektīvai sadarbībai.

313 Ņemot vērā iepriekš minēto, *Mannesmann* iebildumi, kas pamatoti ar tā apgalvojumiem par savu sadarbību administratīvā procesa stadijā, ir noraidāmi.

Par naudas soda aprēķināšanu

314 No iepriekš minētā izriet, ka *Mannesmann* uzliktais naudas sods ir jāsamazina, ņemot vērā, ka Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētā pārkāpuma ilgums šajā lietā ir četri, nevis pieci gadi.

315 Tā kā Komisija šajā lietā ir pareizi piemērojusi naudas soda aprēķināšanas metodi, kas paredzēta pamatnostādņēs, Pirmās instances tiesa, īstenojot neierobežotu jurisdikciju, uzskata, ka šī metode ir jāpielieto, ņemot vērā arī iepriekšējā punktā izdarīto secinājumu.

316 Tādējādi naudas soda pamata summa ir 10 miljoni euro, kam pieskaitāmi 10 % par katru no pārkāpuma gadiem, t.i., — kopā 40 %, kas kopumā veido summu 14 miljonu euro apmērā. Pamatojoties uz atbildību mikstinošiem apstākļiem atbilstoši Apstrīdētā lēmuma 168. un 169. punktam, šī summa ir jāsamazina par 10 %, nonākot pie galīgās *Mannesmann* naudas soda summas EUR 12 600 000 apmērā EUR 13 500 000 vietā.

Par tiesāšanās izdevumiem

317 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 3. punktam, ja abiem lietas dalībniekiem spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs, Pirmās instances tiesa var nolemt, ka tiesāšanās izdevumi ir jāsadala vai ka lietas dalībnieki sedz savus tiesāšanās izdevumus paši. Tā kā spriedums ir daļēji nelabvēlīgs abiem lietas dalībniekiem, jānolemj, ka prasītājs un Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus paši.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (otrā palāta)

nospiež:

- 1) **atcelt Komisijas 1999. gada 8. decembra Lēmuma Nr. 2003/382/EK par EK līguma 81. panta piemērošanu (lieta IV/E-1/35.860-B — bezšuvju tērauda caurules) 1. panta 2. punktu daļā tiktāl, ciktāl ar šo pantu tiek konstatēts prasītāja pārkāpums pirms 1991. gada 1. janvāra;**
- 2) **prasītājam piemērot ar Lēmuma Nr. 2003/382 4. punktu uzlikto naudas sodu EUR 12 600 000 apmērā;**
- 3) **pārējā daļā prasību noraidīt;**
- 4) **prasītājs un Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus.**

Forwood

Pirrung

Meij

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2004. gada 8. jūlijā.

Sekretārs

Priekšsēdētājs

H. Jung

J. Pirrung

Saturs rādītājs

Fakti un process	II - 2234
Process Pirmās instances tiesā	II - 2235
Lietas dalībnieku prasījumi	II - 2235
Par prasību atcelt Apstrīdēto lēmumu	II - 2236
Izvirzītie procesuālie pamati	II - 2236
Par tiesību uz aizstāvību pārkāpumu saistībā ar to, ka Komisija prasītājam ir atteikusi pieeju konkrētiem lietas materiāliem	II - 2236
— Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti	II - 2236
— Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2239
Par “sadales atslēgas” dokumenta izmantošanu kā apsūdzību pierādījumu ...	II - 2243
— Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti	II - 2243
— Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2244
Par apgalvojumu, ka netika dots pietiekams laika periods atbildes sniegšanai uz PI	II - 2248
— Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti	II - 2248
— Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2250
Par tiesību uz aizstāvību pārkāpumu saistībā ar pretrunām starp paziņojumu par iebildumiem un Apstrīdēto lēmumu attiecībā uz lēmuma 2. pantā konstatēto pārkāpumu	II - 2255
— Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti	II - 2255
— Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2255
Par Apstrīdētā lēmuma 1. pantā minēto EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumu	II - 2257
Par pretrunām Apstrīdētā lēmuma 1. un 2. pantā	II - 2257
— Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti	II - 2257
— Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2259

Par kļūdām Komisijas pamatojumā attiecībā uz Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatēto pārkāpumu	II - 2261
— Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti	II - 2261
— Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2264
Par EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumu, kas konstatēts Apstrīdētā lēmuma 2. pantā	II - 2266
Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti	II - 2266
Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2272
Par prasību samazināt naudas soda apmēru	II - 2287
Noteikumi naudas soda aprēķināšanai	II - 2287
Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti	II - 2287
Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2289
Par prasītājam uzliktā naudas soda noteikšanu	II - 2292
Par Apstrīdētā lēmuma 1. pantā konstatētā pārkāpuma smagumu	II - 2292
— Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti	II - 2292
— Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2294
Par ilgumu	II - 2302
— Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti	II - 2302
— Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2303
Par atbildību mikstinošiem apstākļiem	II - 2307
— Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti	II - 2307
— Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2308
Par <i>Mannesmann</i> apgalvoto sadarbību	II - 2312
— Lietas dalībnieku izvirzītie argumenti	II - 2312
— Pirmās instances tiesas vērtējums	II - 2314
Par naudas soda aprēķināšanu	II - 2320
Par tiesāšanās izdevumiem	II - 2320